

MEDICINSKA
FAKULTETEN

Institutionen för hälsovetenskaper
Arbetsterapeutprogrammet

Kartläggning av aktivitetsidentitet för män med erfarenhet av att sitta i fängelse

Författare: Katarina Moe & Tanya Karlsson

Handledare: Madeleine Borgh

Kandidatuppsats, allmän litteraturoversikt

Hösten 2022

Lunds universitet
Medicinska fakulteten
Programnämnden för rehabilitering
Box 157, 221 00 LUND

Kartläggning av aktivitetsidentitet för män med erfarenhet av att sitta i fängelse

Författare: Katarina Moe & Tanya Karlsson
Handledare: Madeleine Borgh
Examensarbete på kandidatnivå, allmän litteraturöversikt
Hösten 2022

Abstrakt

Bakgrund: Aktivitetsidentiteten byggs upp av aktiviteter och roller som ingår i människors liv, den formas över tid av både negativa och positiva händelser. Vid ett fängelsestraff påverkas aktivitetsidentiteten eftersom aktiviteter och dagliga rutiner förändras. En förståelse för personers utveckling av aktivitetsidentitet går att studera genom tre underkategorier "uppbyggnad av aktivitetsidentitet", "avvikelse av aktivitetsidentitet" och "aktivitetsidentitetsavbrott".

Syfte: Syftet är att kartlägga och beskriva utvecklingen av aktivitetsidentitet över tid hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse.

Metod: En allmän litteraturöversikt med en deduktiv ansats valdes för att besvara litteraturöversiktens syfte. Artiklarna valdes ut från databaserna Cinahl, Medline, Psycinfo och Pubmed. Artiklarna genomgick en vetenskaplig kvalitetsgranskning. Data analyserades med principerna för en deduktiv innehållsanalys.

Resultat: Resultatet visade hur aktivitetsidentiteten hos män har utvecklats och formats innan, under och efter fängelsetiden. Resultat visar även att aktivitetsidentiteten hos målgruppen har utvecklats både i positiv och negativ riktning.

Konklusion: Forskning och kunskap kring hur aktivitetsidentiteten utvecklas och byggs upp kan användas i rehabiliterande syfte för arbetsterapeuter inom kriminalvården, men mer forskning behövs. Då aktivitetsidentiteten även påverkar hur en person ser på sig själv i framtiden kan detta begrepp vara en viktig aspekt att kartlägga för att gynna en varaktig förändring.

Nyckelord:

Arbetsterapi, Kriminalvård, Roller, Meningsfull Aktivitet, Intagen, Kriminalitet

Mapping occupational identity in males who have experience of being imprisoned

Author: Katarina Moe & Tanya Karlsson
Supervisor: Madeleine Borgh
Bachelor thesis, literature-review
Fall 2022

Abstract

Background: Occupational identity is constructed of activities and roles that is a part of human life, it is formed over time of both negative and positive experiences. When a person is imprisoned, their occupational identity is impacted because of the change in their everyday life activities and daily routines. The knowledge of a person's occupational identity progress could be studied through three different generic categories, "Construction of occupational identity", "Discrepancy of occupational identity" and "Occupational identity disruption".

Purpose: The purpose is to map and describe the progress of occupational identity over time in males who have experience of being imprisoned.

Method: A general literature-review with a deductive approach was chosen to answer the purpose of this literature-review. This literature-review is founded on a chosen theory about occupational identity. The articles were selected from the databases Cinahl, Medline, Psycinfo and Pubmed. Data was analyzed by principles for deductive content analysis.

Result: Results revealed how occupational identity in males was constructed and formed before, during and after the imprisonment, both in a positive and a negative direction.

Conclusion: Knowledge about the construction and the progression of occupational identity could be identified and used as rehabilitative efforts within the correctional facilities. Occupational identity affects people's way how they see themselves in the future, therefore occupational identity is an important concept to map, because of the potential to promote a lasting change over time.

Keywords

Occupational Therapy, Correctional Facilities, Roles, Meaningful Occupation, Inmate, Criminality

Lund University
Faculty of Medicine
Program Committee for Rehabilitation
Box 157, S-221 00 LUND

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Introduktion	2
Bakgrund.....	2
Aktivitetsidentitet	2
<i>Uppbyggnad av aktivitetsidentitet</i>	3
<i>Avvikelse av aktivitetsidentitet</i>	4
<i>Aktivitetsidentitetsavbrott</i>	5
Aktivitetsvetenskap och kriminalitet	5
Arbetsterapi inom kriminalvård	7
Syfte.....	10
Metod.....	10
Datansamling	10
Dataanalys	13
Forskningsetiska avvägningar	14
Resultat.....	14
Uppbyggnad av aktivitetsidentitet	15
<i>Aktiviteter som utvecklar aktivitetsidentiteten positivt</i>	16
<i>Identitetsstärkande roller viktigt för aktivitetsidentiteten</i>	17
Avvikelse av aktivitetsidentitet	18
<i>Förväntningar som försvårar utvecklingen av aktivitetsidentitet</i>	18
<i>Aktiviteter som påverkar aktivitetsidentiteten negativt</i>	19
Aktivitetsidentitetsavbrott	20
<i>Den sociala miljön som hindrar utvecklingen av aktivitetsidentitet</i>	20
<i>Avsaknaden av aktivitet hindrar utvecklingen av aktivitetsidentiteten</i>	21
Diskussion.....	22
Resultatdiskussion	22
<i>Aktiviteter och roller gynnar en positiv utveckling av aktivitetsidentiteten</i>	22
<i>Sociala miljöns påverkan på aktivitetsidentiteten</i>	25
<i>Kliniska implikationer och behov av framtida verktyg och forskning</i>	26
Metoddiskussion	28
Konklusion.....	30
Referenser	32
Bilaga 1 (2).....	38
Bilaga 2 (2).....	41

Introduktion

Enligt Fair och Walmsley (2014) sitter över 10.35 miljoner människor i fängelse runt om i världen. I Sverige är den siffran 5700 var av 94 % är män (Kriminalvården, 2022a).

Rehabilitering under fängelsetiden gynnar både individ och samhälle och ska bidra till en återgång till samhället efter avtjänad tid (Gatherer et al., 2014; Whiteford et al., 2020). En person identifierar sig med sina aktiviteter (Hocking, 2019) och dessa aktiviteter bygger upp en persons aktivitetsidentitet (Ocasio-Hansson et al., 2021). Aktivitetsidentiteten byggs upp av en persons aktiviteter och roller över tid. (O'Brien & Kielhofner, 2020; Ocasio-Hansson et al., 2021). En person som lever ett kriminellt liv har format sin aktivitetsidentitet av kriminella aktiviteter och roller som styr deras vardag. En återgång till samhället efter avtjänad fängelsetid kan då vara problematisk om aktivitetsidentiteten är oförändrad eller om miljön inte är stödjande. Arbetsterapeuter har kunskap kring aktiviteter och deras komplexitet (Erlandsson & Persson, 2020) och denna kunskap kan vara ett viktigt stöd för rehabiliterande insatser inom kriminalvården. Samtidigt menar Muñoz et al. (2016a) att arbetsterapeuter inom kriminalvård har en otydlig roll. Författarna av denna litteraturöversikt anser med ovanstående argument att en förståelse av utvecklingen av aktivitetsidentiteten för män med erfarenhet av att sitta i fängelse kan gynna intagnas rehabilitering inom kriminalvården. På så vis kan tidigare aktiviteter som utgör personens aktivitetsidentitet bytas ut eller förändras. Kunskapen kan även i förlängningen användas vid förebyggande arbete för att motverka kriminella mönster.

Bakgrund

Aktivitetsidentitet

Aktivitetsidentitet är ett aktivitetsvetenskapligt begrepp som handlar om synen på oss själva samt hur en person formas genom sina aktiviteter (Christiansen, 1999). O'Brien och Kielhofner (2020) beskriver att aktivitetsidentiteten byggs upp av livserfarenheter, uppfattning om sig själv och hur personen vill bli i framtiden, detta formar en persons framtida aktiviteter och utförande. Tankar, känslor, beteende och val av aktiviteter formar en persons aktivitetsidentitet. Aktivitetsidentiteten påverkas i sin tur av personens viljekraft, utförandekapacitet, vanebildning och den miljö hen befinner sig i. Viljekraften driver en person till engagemang i aktivitet. Utförandekapaciteten innefattar hur en person utför

aktiviteten. Vanebildningen handlar om upprepningen av utförandet av aktivitet som bildar en rutin/vana, detta bidrar till att aktiviteterna blir mer autonoma och kräver mindre tankeverksamhet. Miljön där detta utspelar sig har stor betydelse då den både kan stödja och hindra individen till aktivitet.

Fisher et al. (2020) menar att personens sociala och fysiska miljö kan hindra eller främja delaktighet i aktivitet. Den sociala miljön kan bestå av nära anhöriga och övriga människor i omgivningen. Fysiska miljön består av föremål och fysiska rum i personens omgivning.

Vidare menar O'Brien och Kielhofner (2020) att en välkänd miljö kan sätta i gång ett rutinmässigt utförande av aktivitet, om denna har utförts i samma miljö upprepade gånger. När en persons aktivitetsidentitet formas och vanor och rutiner har etablerats, kan det vara svårt för en person att förändras och ändra sina aktiviteter. Ett centralt begrepp när personer ska se på sig själv från ett nytt perspektiv samt lära sig nya färdigheter, är aktivitetsomställning. Om förändring sker i en persons utförande, miljö eller aktivitet kan helheten bli annorlunda. Exempelvis tillgång till en ny miljö där nya aktiviteter upptäcks eller ens görande måste utföras på ett nytt sätt. Aktivitetsomställning kan ske både via aktiva val eller ofrivilligt exempelvis vid sjukdom eller skada (O'Brien & Kielhofner, 2020).

Ocasio-Hansson et al. (2021) menar att begreppet aktivitetsidentitet förekommer inom litteraturen utan någon klar definition och har därför arbetat fram en begreppsförklaring. Aktivitetsidentitet karaktäriseras av en persons förståelse av sig själv genom sina aktiviteter som utförs på egen hand eller tillsammans med andra. Den inre uppfattningen om sin aktivitetsidentitet kan alltså påverkas av den sociala omgivningen. Självuppfattningen är i sin tur en central del av personens aktivitetsidentitet. Ocasio-Hansson et al. (2021) förklarar aktivitetsidentitet med hjälp av tre underkategorier, vilka är "occupational identity construction" (uppbyggnad av aktivitetsidentitet), "occupational identity discrepancy" (avvikelse av aktivitetsidentitet) och "occupational identity disruption" (aktivitetsidentitetsavbrott).

Uppbyggnad av aktivitetsidentitet

Uppbyggnad av aktivitetsidentiteten innefattar formandet av aktivitetsidentitet över tid genom människors sätt att vara och göra i utförandet av aktiviteter (Ocasio-Hansson et al., 2021). Aktiviteter kan förklaras utifrån aktivitetskategorierna skötsel, arbete, lek och rekreation.

Skötselaktiviteter innefattar omsorg för sig själv eller andra. Arbetsaktiviteter innebär bland annat aktiviteter som handlar om en persons försörjning och uppehälle. Lekaktiviteter är aktiviteter som ger tillfredsställelse där fantasin kan flöda. Rekreativa aktiviteter involverar avkopplande aktiviteter och en chans till att bara vara i stunden (Erlandsson & Persson, 2020).

Aktiviteter som en person utför och som upplevs meningsfulla stärker aktivitetsidentiteten både i stunden och i framtiden. Meningsfulla aktiviteter upprätthåller aktivitetsidentiteten, då personen kan uttrycka sig själv genom sitt görande och eftersträvar att utföra dessa aktiviteter i framtiden. Roller är en viktig del av uppbyggnad av aktivitetsidentiteten eftersom de innebär hur en person ser på sig själv, men även hur andra människor uppfattar individen (Ocasio-Hansson et al., 2021), exempelvis kan en person vara både pappa, bror och son. Även Wook-Lee och Kielhofner (2020) beskriver att en person innehar olika roller genom livet som innehåller meningsfulla aktiviteter. Författarna menar att en person identifierar sig med de roller hen innehar och agerar och utför aktiviteter på det sätt som överensstämmer med rollen. Hur en person upplever sig själv i en specifik roll blir en del av personens förståelse av sig själv.

Den sociala omgivningen har en stark påverkan över uppbyggnaden av aktivitetsidentiteten då andra människor har en egen uppfattning om en person och därav förväntar sig ett visst beteende av personen. Detta påverkar sedan hur en individ uppfattar sig själv, genom positiva förväntningar från den sociala omgivningen kan personen upprätthålla meningsfulla aktiviteter och bygga upp aktivitetsidentiteten. Aktiviteter som utförs tillsammans med andra leder till en gemenskap och en känsla av att vara accepterad och förstådd. Kulturella och sociala normer i samhället påverkar också uppbyggnaden av identiteten då människor formas av sin miljö (Ocasio-Hansson et al., 2021). Detta stämmer överens med Black och Wells (2007) beskrivning över hur en person utför aktiviteter som både har en personlig mening och ett kulturellt inslag. Aktiviteterna som ingår i kulturen påverkar på olika plan, dels på samhället i stort dels på människan i vardagslivet och dennes aktiviteter.

Avvikelse av aktivitetsidentitet

Som tidigare nämnt kan den sociala omgivningen stärka aktivitetsidentiteten i en positiv riktning, men kan även leda till en avvikelse av aktivitetsidentiteten. Andra människor kan ha negativa uppfattningar om en person. Detta påverkar personens syn på sig själv och kan leda

till upplevd osäkerhet och tvivel. När människor saknar förståelse för en persons sätt att vara och utföra sina aktiviteter kan det inverka negativt på personens val av aktiviteter samt aktivitetsutförandet. Detta påverkar personens nutida och framtida aktivitetsidentitet och kan leda till en avvikelse, då engagemanget i aktiviteterna inte blir tillfredställande (Ocasio-Hansson et al., 2021).

Avvikelse av aktivitetsidentitet kan även innebära att en person över- eller underskattar sina förmågor av att utföra aktiviteter i olika kontexter, vilket skapar diskrepans mellan det faktiska aktivitetsutförandet och det upplevda aktivitetsutförandet. Motivationen till att engagera sig i meningsfulla aktiviteter och känna gemenskap med andra är stark, därför kan en person välja att utföra aktiviteter oavsett de negativa konsekvenserna det kan medföra (Ocasio-Hansson et al., 2021).

Aktivitetsidentitetsavbrott

Ett aktivitetsidentitetsavbrott innebär att en person inte får möjlighet att engagera sig i meningsfulla roller och aktiviteter vilket kan bero på bristande tillgång eller valmöjlighet. När en person inte får möjlighet att genom aktivitet engagera sig i meningsfulla roller leder detta till ett rollavbrott samt en sviktande självuppfattning. Eftersom en person uttrycker sig själv genom aktivitet påverkas nuvarande och framtida aktivitetsidentitet vid ett aktivitetsidentitetsavbrott. Personens självbild förändras och kan därför ge upphov till en negativ visualisering och uppfattning kring sin framtida aktivitetsidentitet (Ocasio-Hansson et al., 2021). Avsaknaden av aktiviteter benämner Wilcock och Hooking (2015) som aktivitetsförlust, vilket är skadligt för välbefinnandet och hälsan då människor behöver engagera sig i aktiviteter för att må bra.

Stigma är en annan faktor som kan leda till ett aktivitetsidentitetsavbrott, då stigma kan påverka en persons självuppfattning negativt. Upplevd stigma från sig själv och andra påverkar självuppfattningen och kan leda till att personen inte engagerar sig i betydelsefulla aktiviteter eller blir utesluten av omgivningen till att delta (Ocasio-Hansson et al., 2021).

Aktivitetsvetenskap och kriminalitet

De aktiviteter som utförs över tid formar en person och dennes aktivitetsidentitet (Christiansen, 1999; O'Brien & Kielhofner, 2020; Ocasio-Hansson et al., 2021). Erlandsson

och Persson (2020) menar att de aktiviteter som är viktiga, ger glädje, upplevs som meningsfulla samt är starkt identitetsskapande kommer personen fortsätta att utföra. Aktivitetsidentiteten byggs bland annat upp och stärks av meningsfulla aktiviteter (Ocasio-Hansson et al., 2021). Ett kriminellt beteende kan då utveckla en kriminell aktivitetsidentitet över tid när dessa kriminella aktiviteter blir en del av personens vardag. Schmidt et al. (2021) nämner hur ett skadligt kriminellt beteende kan studeras genom att skilja olika faktorer åt som orsakar ett kriminellt beteende. Funktionella strukturer exempelvis som frontallobsdemens kan utlösa aggressivt beteende som leder till kriminella handlingar. Normativitet där normer avgör vad som är rätt och fel och adaptivt beteende där en person anpassar sig efter sin miljö för att överleva/leva efter rådande normer. Maladaptivt beteende är ett beteende där en person bryter mot det adaptiva, vilket kan utlösas när en individ exempelvis hamnar i en situation som genererar höga stressnivåer. Schmidt et al. (2021) påpekar komplexiteten av att studera ett kriminellt beteende då kulturen även spelar in, ett anpassningsbart beteende i en kultur där våld och hot förekommer kan vara maladaptivt i en annan kultur. Den svenska brottsbalken beskriver bland annat att ett brott är en handling som har begåtts med uppsåt, den beskriver hur en persons handlingar ska ses som ett brott även om en person inte är i sitt sinnes fulla bruk orsakat av sina egna handlingar. Påföljden av brotten som gäller i brottsbalken är böter, fängelse, villkorlig dom, skyddstillstånd samt överlämnande till särskild vård (Brottsbalk [SFS], 2022).

Även om ett brott sker med uppsåt (Brottsbalk [SFS], 2022), kan valet bakom varje aktivitet vara komplext och Erlandsson och Persson (2020) förklarar aktivitetens komplexitet genom bland annat värdedimensionen. Författarna förklarar att varje aktivitet genererar ett värde och värde skapar i sin tur meningsfullhet.

Värden som uppstår vid ett aktivitetsutförande kan förklaras utifrån tre värdedimensioner (Erlandsson & Persson, 2020). Konkret värde kan förklaras som det värde det synliga resultatet av aktiviteten ger. En person som utför kriminella aktiviteter som en del av sin försörjning kan därför uppleva ett konkret värde.

Sociosymboliskt värde inkluderar aktiviteter som genomförs tillsammans med andra som delar personliga, kulturella och universella värderingar (Erlandsson & Persson, 2020), en person som upplever en stark grupptillhörighet exempelvis inom en kriminell verksamhet kan uppleva höga värden av det sociosymboliska värdet.

Självbelönande värde kännetecknas av den glädje och välbehag som en persons görande i aktiviteten ger upphov till (Erlandsson & Persson, 2020). Upplever personen att den kriminella aktiviteten är positivt i direkt anslutning till görandet kan det resultera i att personen upprepar aktiviteten då den kan tänkas ge ett självbelönande värde. Alla dimensionerna kan vara närvarande vilket då resulterar i en positiv aktivitet för personen. Detta kan som tidigare nämnt innebära ett fortsatt utförande av aktiviteterna samt upplevas som identitetsskapande (Erlandsson & Persson, 2020).

Uppbyggnad av aktivitetsidentitet som bland annat påverkas av den sociala omgivningen påverkar en persons görande och meningsfulla roller som personer identifierar sig med (Ocasio-Hansson et al., 2021). Detta kan förklara varför en person innehar och upprätthåller en kriminell livsstil. Personens sociala omgivning kan ha förväntningar på att personen ska utföra kriminella aktiviteter samt att personen själv kan identifiera sig med en kriminell roll. Detta kan förklara varför en person fortsätter att utföra kriminella aktiviteter, då de har utförts under en längre tid och har byggt upp aktivitetsidentiteten.

Arbetsterapi inom kriminalvård

Muñoz et al. (2016b) nämner att rättssystem återspeglar ett lands kultur, traditioner samt landets behov bakom rättssystemets uppbyggnad. Gemensamt för dessa rättssystem är vanligtvis lagstiftningar som skapar lagar, domstolar som dömer i enlighet med lagstiftningen och kriminalvård som verkställer domen. Författarna belyser att arbetsterapeuter runt om i världen sedan länge har påpekat arbetsterapeuters betydande roll inom kriminalvården, detta då professionen bland annat fokuserar på att bibehålla hälsa genom aktivitet. Det saknas forskning kring hur arbetsterapi ska bedrivas inom kriminalvård och mer forskning inom området behövs. Forskning som enligt författarna saknas är bland annat kunskap kring intagnas livshistoria, vilket är en väsentlig del inom arbetsterapi för att skapa en förståelse för en persons aktivitetsutförande över tid. Goldstein et al. (2004) belyser hur en persons berättelse om sin livshistoria speglar personens aktivitetsidentitet genom aktiviteter och händelser som personen engagerat sig i genom livet.

USA har den största fängelsepopulationen i världen, vilket kan medföra problem som överbelagda fängelser samt bristande rehabilitering för återgång till samhället (Muñoz et al., 2016b), vilket också är ett argument för att bedriva forskning inom detta område med ett rehabiliterande fokus för intagna.

I en studie genomförd inom kriminalvården i USA visade att arbetsterapeuter främst arbetade med gruppinterventioner med fokus på att förbättra intagnas sociala färdigheter (Muñoz et al., 2016a). En tredjedel av de som svarade på enkäterna uppgav att de inte använde en arbetsterapeutisk modell som stöd i sitt beslutsfattande och författarna nämner även att det inte finns något nätverk med intresse för att utveckla arbetsterapeuternas roll inom kriminalvården i USA.

Människor behöver engagera sig i aktiviteter för att må bra (Shaw et al., 2012). Wilcock och Hooking (2015) nämner hur aktivitetsavbrott kan leda till ohälsa eftersom människor inte får engagera sig i meningsfulla aktiviteter. Hasselkus (2011) belyser att mening är det primära i livet och grunden människors motivation. För personer som hamnar i fängelse blir aktivitetsavbrott ett faktum (Whiteford et al., 2020; Shaw et al., 2012). Whiteford et al. (2020) belyser att människor i fängelse som inte får tillgång till aktivitet kan bli av med sina färdigheter och kan inte heller utveckla några nya. Farnworth (1998) hade redan år 1998 uppfattningen att avsaknaden av vanor, roller och meningsfulla aktiviteter för personer i fängelse kan ge negativ påverkan på utvecklingen av personens färdigheter i de aktiviteter som är betydelsefulla för individen.

Ett aktivitetsavbrott kan leda till det som Ocasio-Hansson et al. (2021) nämner som aktivitetsidentitetsavbrott eller avvikelse av aktivitetsidentitet, vilket kan ge en negativ självuppfattning och bristande syn på framtida aktivitetsidentitet. När individen kommer ut från fängelset med förlorade eller outvecklade färdigheter kan personens engagemang i aktivitet försvåras, vilket kan leda till personen väljer att inte delta eller utför aktiviteterna på ett icke tillfredsställande sätt. Fisher et al. (2020) beskriver hur hinder i miljö kan försvåra för en persons delaktighet i aktivitet. Ett hinder kan uppstå om en före detta intagen har ett behov av att utveckla sina färdigheter men inte får stöd i denna process.

Taylor et al. (2020) menar att ett förändringsarbete som berör en persons liv kan hindras när en person inte kan engagera sig i aktiviteter. Det kan då uppstå en motvillighet till att förändras samt en bristande tro på att en förändring är möjlig när aktiviteter inte är tillgängliga. Molineux & Whiteford (1999) beskriver hur aktivitet kan skapa möjligheter för intagna att utvecklas samt integreras i samhället efter avtjänad tid.

I Europa uppmuntras enligt Gatherer et al. (2014) hälsofrämjande insatser för människor som sitter i fängelse, dels för att människor har rätt till god vård oavsett om de är en

kommuninvånare i eller utanför fängelsets murar, dels för att människor som sitter i fängelse förväntas komma ut och ta del av samhället efter avtjänad tid. Författarna menar att fängelsetiden därför bör vara en tid som ska tas till vara på ur ett positivt rehabiliterande syfte. Detta för att främja en återgång till samhället och motverka återfall i brott, vilket sätter press på en god vård.

Sveriges syn på fängelsetiden rimmar bra med Gatherer et al. (2014) tankegångar kring hälsofrämjande insatser. År 2021 uppmättes antal människor i fängelse till 5700 i Sverige varav 94 % var män (Kriminalvården, 2022a). Då övervägande delen av fängelsepopulationen är män kommer denna litteraturöversikt inrikta sig på denna målgrupp. Kriminalvården (2022b) nämner hur de uppmanar intagna till att medverka i olika behandlingsprogram både på individ- och gruppnivå, med inriktning som exempelvis våldsproblematik och sexualbrott. Författarna till denna litteraturöversikt har dock inte kunnat finna behandlingsprogram inom svensk kriminalvård med tydligt arbetsterapeutiskt fokus i litteraturen. Kriminalvården (2022c) menar dock att behandling minskar risken för återfall i brott och att arbetsterapeuter har mycket att bidra med, dock finns det få anställda arbetsterapeuter inom kriminalvården. Kriminalvården belyser att arbetsterapeuter bland annat genom hjälpmedel och struktur i vardagen för intagna kan bidra till rehabiliterande insatser.

Aktivitetsvetenskapliga begrepp kan bidra till mer kunskap kring rehabiliterande insatser inom kriminalvården samt preventivt arbete för att motverka kriminalitet, men mer forskning behövs (Sethi & Barney, 2018). Genom att förstå hur aktivitetsidentiteten formas och byggs upp kan arbetsterapeuter hjälpa individer att utveckla sin aktivitetsidentitet som på sikt leder till hälsa och välbefinnande (Christiansen, 1999). Arbetsterapeuter som har kunskap kring hur aktivitetsidentiteten byggs upp är en viktig resurs för att vägleda en person till en varaktig förändring av aktivitetsidentiteten (O'Brien & Kielhofner, 2020) vilket kan vara användbart för arbetsterapeuter inom kriminalvården som vill bryta tidigare kriminella mönster.

Arbetsterapeuter runt om i världen har sedan länge påpekat vikten av arbetsterapeutisk kompetens inom kriminalvården för att kartlägga och bryta kriminella mönster. Trots detta har arbetsterapeuter en otydlig roll inom kriminalvården. Intagna i fängelset är ofta dåligt förberedda enligt för integrering till samhället, vilket ofta leder till att de återgår i kriminalitet och återigen hamnar i fängelse (Muñoz et al., 2016a).

Författarna av denna litteraturöversikt har för avsikt att studera utvecklingen av aktivitetsidentitet över tid hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse, för att kunna identifiera nuvarande kunskap och framtida forskningsbehov. Begreppet aktivitetsidentitet har valts för att förstå hur kriminella aktiviteter är knutet till personens identitet och undersöka dess potential att förstå kriminella mönster. Denna kunskap kan bidra till hälsofrämjande insatser för människor i fängelse. Arbetsterapeuter har en djup förståelse för aktiviteter och dess komplexitet (Erlandsson & Persson, 2020), vilket kan gynna kriminalvården då det kan öka förståelse för människors engagemang i aktiviteter och på så vis kartlägga meningsfullheten bakom aktiviteterna och arbeta mot en förändring av aktivitetsidentiteten i en positiv riktning.

Syfte

Syftet är att kartlägga och beskriva utvecklingen av aktivitetsidentitet över tid hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse.

Metod

En allmän litteraturöversikt valdes som metod då den är lämplig för att sammanställa kunskap inom ett visst område (Friberg, 2022a). En deduktiv ansats valdes, vilket innebär enligt Kristensson (2014) att data analyseras efter givna kategorier. Icke systematisk litteraturöversikt innebär att all litteratur inte omfattas inom det valda området (Kristensson, 2014), vilket denna litteraturöversikt ligger inom ramen för.

Datainsamling

Data samlades in genom sökningar av vetenskapliga artiklar i fyra databaser. Enligt Kristensson (2014) är Medline och Pubmed två stora databaser som rymmer information kring medicinsk vetenskap. Cinahl innehåller litteratur inom vårdvetenskap och Psycinfo beteendevetenskap och psykologi. Baserat på detta valdes dessa databaser ut.

Inklusionskriterier för litteraturöversikten var att artiklarna skulle vara vetenskapliga originalartiklar och beröra vuxna män dömda för brott med erfarenhet av att sitta i fängelse. Artiklarna skulle vara publicerade på engelska, mellan åren 2010–2022 och ha ett etiskt godkännande. Exklusionskriterier var artiklar som riktade sig till män i fängelse där sjukdomar eller diagnoser hade studerats och varit det centrala i studien.

En preliminär sökning i enlighet med Kristensson (2014) genomfördes i de olika databaserna för att få en förståelse för aktivitetsidentitet och kriminalitet och hur det tidigare har studerats. Exempel på sökord som använts är “prison” AND “occupational therapy”. De första sökningarna gav få relevanta träffar. Nyckelord från artiklar som var intressanta utifrån studiens syfte skrevs ner och blev en del av den fortsatta sökstrategin. Därefter utformades tre block för de slutliga sökningarna, som kombinerades med de Booleska sökoperatorerna i enlighet med (Kristensson, 2014) OR och AND. I första blocket samlades ord som innehöll termer och synonymer för fängelse och fängelsemiljö och skrevs ihop med ordet OR, exempelvis “Correctional Facilities” OR “Correctional Health Services”. Andra blocket innehöll begrepp för intagen eller frihetsberövad kopplat till kriminalitet, exempelvis “Public Offenders” OR “Criminals”. I tredje blocket placerades relevanta begrepp för aktivitetsidentitet. Då begreppet aktivitetsidentitet enligt Ocasio-Hansson et al. (2021) förekommer inom den aktivitetsvetenskapliga litteraturen utan någon klar definition, användes ord som förknippas med deras definition samt nyckelord från artiklar vars innehåll påminner om aktivitetsidentitet, exempelvis “Identity” OR “Occupational deprivation”.

Kristensson (2014) nämner hur indexord inom respektive databas fungerar som etiketter där ett ord kan täcka in fler synonymer, detta leder till att sökningen blir mer känslig. Ord som inte täcks av indexordet kan då sökas som fritextord för att inte riskera att missa väsentliga artiklar. De fyra valda databasernas verktyg för indexord användes därför i kombination med fritextord för att kunna minska antalet synonymer, täcka in relevant område och på så sätt få mer känsliga sökningar.

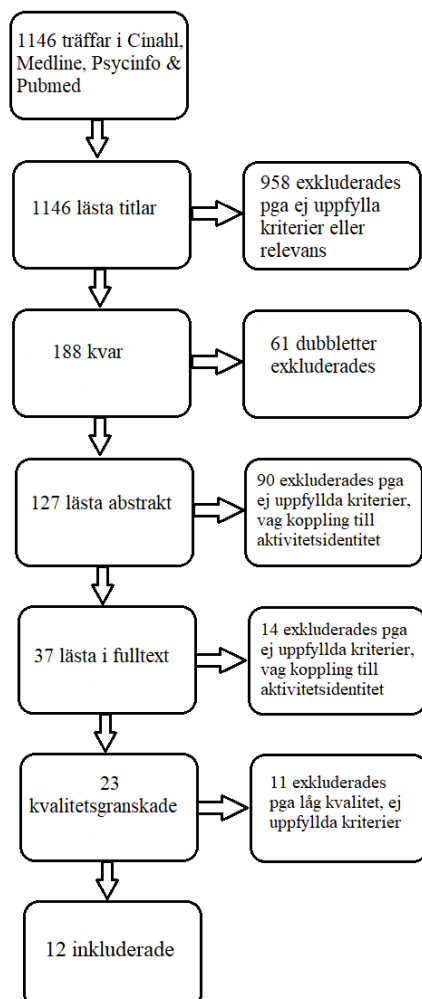
När relevanta ord var identifierade testades orden i vardera block och adderades en efter en för att se om sökningarna gav fler relevanta resultat. Följande avgränsningar gjordes med hjälp av databasernas filter: år 2010–2022, all adult och English. Block ett och två adderades först med OR och sedan adderades block tre med AND, vilket resulterade i totalt 1146 artiklar. Ett första urval gjordes baserat på relevanta titlar där 188 artiklar valdes ut, övriga artiklar exkluderades då titeln inte motsvarade litteraturöversiktens syfte. 61 dubletter sorterades bort och 127 artiklar återstod. Nästa urval gjordes via läsning av abstrakten där artiklar exkluderades på grund av att de inte uppfyllde litteraturöversiktens inklusionskriterier samt syfte. 37 artiklar valdes ut och lästes i fulltext varav 23 valdes ut för kvalitetsgranskning,

övriga artiklar exkluderades även här på grund av att de inte uppfyllde litteraturöversiktens inklusionskriterier samt syfte, se bilaga 1 för slutgiltiga sökningar.

För att säkerställa att artiklarna har hög vetenskaplig kvalitet anser Kristensson (2014) att artiklarna ska genomgå en vetenskaplig kvalitetsgranskning, vilket genomfördes med samtliga utvalda artiklar och baserades på frågor för vetenskaplig kvalitetsgranskning (Friberg, 2022b). Författarna granskade en artikel tillsammans för att bekräfta samstämmighet angående tolkningar av frågorna gällande den vetenskapliga kvaliteten. Därefter delades artiklarna upp mellan författarna som granskade artiklarna individuellt. Artiklarna poängsattes i enlighet med Mårtensson och Fridlund (2017) utifrån olika bedömningsområden baserat på upplägg och genomförande. Positivt svar gav ett poäng och negativt svar noll poäng, totala poängsumman dividerades sedan med mallens maxpoäng och gav därefter en procentsats. Under 60 % anses artikeln ha låg kvalitet, 60–80 % medel och 80–100 % räknas som hög kvalitet. Artiklar med 60 % eller lägre exkluderades från litteraturöversikten. Tre artiklar som omfattades i studien hade medelhög vetenskaplig kvalitet och nio artiklar hade hög vetenskaplig kvalitet, se bilaga 2 för respektive artikel och vetenskaplig kvalitetsnivå. Flödesschema över urvalsprocessen presenteras i figur 1.

Figur 1

Flödesschema över urvalsprocessen

Dataanalys

Då syftet med litteraturöversikten var att kartlägga utvecklingen av aktivitetsidentitet hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse valdes en deduktiv ansats, enligt Priebe och Landström (2021) ska den valda teorin hjälpa till att förklara och studera forskningsfrågan. Teorin som denna litteraturöversikt lutar sig på är definitionen av aktivitetsidentitet enligt Ocasio-Hanson et al. (2021) som innefattar följande tre underkategorier, ”uppbyggnad av aktivitetsidentitet”, ”avvikelse av aktivitetsidentitet” och ”aktivitetsidentitetsavbrott”. En deduktiv ansats kan användas när författarna vill undersöka data i ett nytt sammanhang (Elo & Kyngäs, 2008), i detta fall utvecklingen av aktivitetsidentitet över tid hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse.

Data analyserades enligt principerna för deduktiv innehållsanalys (Elo & Kyngäs, 2008). Utifrån huvudkategorin “aktivitetsidentitet” skapade författarna en matris med hjälp av underkategorierna, ”uppbyggnad av aktivitetsidentitet”, ”avvikelse av aktivitetsidentitet” och ”aktivitetsidentitetsavbrott”. Artiklarna som valdes ut lästes upprepade gånger av båda författarna. Meningsbärande enheter utifrån syfte markerades och översattes. Därefter kondenserades de meningsbärande enheterna för att komma åt kärnan i meningen. Därefter diskuterades koder fram till de kondenserade meningarna och sedan placerades dessa under passande underkategori i den strukturerade matrisen. Kondenserad data diskuterades under processen mellan författarna och handledare för att säkerställa att data hamnade under rätt underkategori. Respektive underkategori tilldelades två subkategorier för att tydliggöra resultatet från analysen, ett tillvägagångssätt som stöds av Danielson (2017) och Elo och Kyngäs (2008). Se tabell 3 för exempel på respektive steg i dataanalys.

Tabell 3

Exempel på steg i analysprocessen

Meningsbärande enhet	Kondenserad mening	Kod	Underkategori	Subkategori
“Many of the participants indicated that the group was beneficial in helping to explore elements of their identity, discovering unknown components of self, identifying new ways to cope, and identifying new perspectives” (Richards et al., 2019, s. 484).	Många av deltagarna indikerade på att gruppen hjälpte dem att uttrycka sin identitet och upptäcka nya sidor av sig själv samt hitta nya copingstrategier och nya perspektiv	Utveckling av nya färdigheter. Rollutveckling Uttrycka sin identitet.	Uppbyggnad av aktivitetsidentitet	Aktiviteter som utvecklar aktivitetsidentiteten positivt

“ Reaffirmed the humanness that he felt was denied to him identifying oneself as suffering or powerless led to resentment.” (Haesen et al., 2018, s. 206).	Att definiera sig som maktlös och lidande ledde till bitterhet	Diskrepans av sina egna förväntningar stigma	Avvikelse av aktivitetsidentitet	Förväntningar som försvårar utvecklingen av aktivitetsidentiteten
“Incarcerated fathers acknowledged that they were not able to fulfill the identity of fatherhood due to incarceration, implying that identity interruption had taken place” (Wing Hong Chui, 2015, s. 65).	De kunde inte fullfölja deras papparoll när de satt inlåsta, deras identitet blev förstörd.	Rollavbrott	Aktivitetsidentitets- avbrott	Avsaknad av aktivitet hindrar utvecklingen av aktivitetsidentiteten

Forskningsetiska avvägningar

Medicinska forskningsstudier som involverar människor behöver genomgå en etikprövning och den regleras genom etikprövningslagen (SFS, 2003). Forskningsetiken finns för att se till och upprätthålla människors grundläggande rättigheter och värde. Etiken är viktig för forskningens anseende och allmänhetens tillit till den forskning som bedrivs (Kjellström, 2017). Kristensson (2014) förklarar att uppsatser på grundläggande nivå inte kräver en etisk prövning. Författarna av denna litteraturöversikt ville trots detta säkerställa att utvalda artiklar hade ett etiskt godkännande. Forskningsfrågan ska även vara relevant och kunna svara på frågorna vem som gynnas av studien och på vilket sätt samt hur det kan gynna samhället och professionen (Kjellström, 2017). Det är även viktigt att förhålla sig objektivt till sin litteraturöversikt och presentera resultaten från alla artiklar som har ingått i arbetet (Forsberg & Wengström, 2015).

Resultat

För att besvara litteraturöversiktens syfte analyserades 12 artiklar som uppfyllde inklusionskriterierna för denna litteraturöversikt. Fyra artiklar kom från vetenskapliga tidskrifter som handlar om kriminologi och beteende (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Hallett & McCoy, 2015; Hong Chui, 2015). Två artiklar inriktade sig på ålder, tonåringar (Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015) och äldre (Haesen et al., 2018). Två artiklar hämtades från vetenskapliga tidskrifter som inriktar sig på psykisk ohälsa (Rhoden et al., 2022; Richards et al., 2019). Fyra artiklar hämtades från olika vetenskapliga tidskrifter såsom

aktivitetsvetenskap (Falardeau et al., 2015) arbetsrelaterad (Shaheed-Soeke et al., 2013), mänskliga relationer (Toyoki & Brown, 2013) och våld i nära relationer (Enosh et al., 2013).

Resultatet presenteras utifrån Ocasio-Hansson et al. (2021) definition av aktivitetsidentitet och dess tre underkategorier. Två subkategorier till vardera underkategori analyserades fram ur data (se Figur 2).. Resultatet beskriver hur deltagarna har utvecklat sin aktivitetsidentitet innan, under och efter deras tid i fängelset, med fokus främst på tidsperspektivet under och efter deltagarnas fängelsestid.

Figur 2

Översikt av resultatets huvudkategori, underkategorier och subkategorier

Uppbyggnad av aktivitetsidentitet

Resultatet för denna underkategori förklaras utifrån två subkategorier “aktiviteter som utvecklar och formar aktivitetsidentiteten positivt” samt “identitetsstärkande roller viktigt för aktivitetsidentiteten”, där aktivitetsidentiteten har formats genom olika händelser och aktiviteter.

Aktiviteter som utvecklar aktivitetsidentiteten positivt

Resultatet visade hur unga deltagare innan sin fängelsestid valde aktiviteter där de kunde skapa sociala band med varandra. Kriminella aktiviteter lockade eftersom de innehöll spänning, utmaningar och en chans till att flytta sina personliga gränser (Falardeau et al., 2015). Dessa aktiviteter utvecklar och bygger upp aktivitetsidentiteten.

En vanlig förekommande aktivitet under fängelsestiden var olika utbildningsprogram med fokus på att utveckla deltagarnas färdigheter. Det kunde vara utbildningsprogram som utvecklade mer konkreta färdigheter såsom att läsa, skriva, eller engagera sig i aktiviteter där deltagarna fick öva på att uttrycka sig i olika former (Richards et al., 2019; Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Andra utbildningsprogram i fängelset inriktade sig på att utveckla mer personliga färdigheter med fokus på ett förändrat beteende (Enosh et al., 2013; Rhoden et al., 2022; Shaheed-Soeke et al., 2013), vilket främjade personlig utveckling (Enosh et al., 2013; Rhoden et al., 2022; Richards et al., 2019; Shaheed-Soeke et al., 2013; Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015), vilket bidrog till att deltagarnas aktivitetsidentitet byggdes upp genom förändrat aktivitetsutförande. Deltagarna beskrev hur de genom utbildningar fick en annan bild av sig själv som de trivdes med och utvecklade sociala band med andra personer i fängelset (Richards et al., 2019). Deltagarna upplevde att utbildningarna kunde ge dem en annan framtid än den kriminella livsstilen (Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Färdigheter utvecklades även via arbeten som deltagarna hade i fängelset (Haesen et al., 2018), vilket tyder på en uppbyggnad av deras aktivitetsidentitet.

Resultatet visade även andra aktiviteter som deltagarna ägnade sig åt under fängelsestiden som kan tolkas som meningsfulla för individen. Deltagarna fick en chans att uttrycka sig själva genom aktivitet exempelvis via träningsaktiviteter, spel, studera, lyssna på musik, titta på tv (Falardeau et al., 2015) och kreativa aktiviteter som måla och skriva egna böcker (Haesen et al., 2018), vilket var positivt för aktivitetsidentiteten.

Hallett och McCoy (2015) samt Solomontos-Kountouri och Hatzitof (2015) belyste religion som en meningsfull aktivitet för deltagarna där de kunde fly undan verkligheten i fängelset. Kyrkan och församlingen bidrog till stöd och vägledning för deltagarna under och efter sin fängelsestid. Deltagarna upplevde att de kunde lämna den kriminella livsstilen bakom sig (Hallett & McCoy, 2015), vilket gynnade uppbyggnaden av aktivitetsidentiteten.

Resultatet visade att deltagarna beskrev att de hade kommit fram till en vändpunkt under fängelsetiden (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Hallett & McCoy, 2015; Rhoden et al., 2022; Toyoki & Brown, 2013). Deltagarna pratade om en förändring gällande sina värderingar och att de nu trodde på det goda och normala i livet, de upplevde att de hade blivit bättre människor (Toyoki & Brown, 2013). Andra deltagare berättade om rädslor för framtida konsekvenser om de inte slutade med sina kriminella aktiviteter, exempelvis att dö ensam och aldrig bli fria från fängelset (Bachman et al., 2016; Hallett & McCoy, 2015). Efter tiden i fängelset berättade deltagare även om hur de frivilligt hade slutat med aktiviteter som innebar ett engagemang i kriminella aktiviteter. De hade slutat umgås med gamla vänner och slutat med droger (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Hallett & McCoy, 2015; Rhoden et al., 2022). Detta tyder på en önskan om att förändra samt utveckla sin aktivitetsidentitet. Deltagare under och efter sin fängelsetid planerade eller utförde aktiviteter i enighet med deras självuppfattning, vilket utvecklade deras aktivitetsidentitet. Starten till förändring var deltagarnas inställning och vilja till att förändra sig. Ett arbete efter fängelsetiden kunde ge struktur i vardagen samt att en stöttande partner kunde hjälpa till att bibehålla förändringen av den nya livsstilen (Bachman et al., 2016), vilket gjorde att den nya aktivitetsidentiteten kunde vidmakthållas.

Deltagare som upplevde att de hade förändrat sitt tankesätt och ville förändra sin livssituation, började planera framtida aktiviteter och mål. Det handlade om aktiviteter framför allt med familj och vänner, framtida yrkesplaner eller utbildningar (Bahr et al., 2010; Rhoden et al., 2022; Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Deltagare under sin fängelsetid kunde se fördelar med att tjäna lagliga pengar och på så vis sluta med kriminella aktiviteter (Rhoden et al., 2022), detta gjorde att deras bild av sin framtida aktivitetsidentitet också förändrades. Efter sin tid i fängelset hade några deltagare funnit nya stärkande aktiviteter, exempelvis vara i skogen, simma (Enosh et al., 2013) och måla (Bachman et al., 2016).

Identitetsstärkande roller viktigt för aktivitetsidentiteten

Resultatet visade hur yttre stöd i form av familj, vänner samt arbetskamrater hade en viktig roll för att stötta deltagaren, både under och efter fängelsetiden. Rollen som familjemedlem var viktig och stärkande, det gav deltagarna en känsla av att vara behövd (Falardeau et al., 2015; Haesen et al., 2018; Hong Chui, 2015; Rhoden et al., 2022; Toyoki & Brown, 2013). I fängelset intog deltagarna även andra viktiga roller som innebar stöd och stöttning gentemot

andra intagna i fängelset. Deltagare upplevde stöd från varandra i form av ömsesidig respekt samt gemensamt handlande för att nå gemensamma mål. Detta kunde innebära samarbete för att få tillgång till olika aktiviteter (Falardeau et al., 2015; Haesen et al., 2018), vilket var viktigt för att bibehålla en del av sin aktivitetsidentiteten.

Deltagare fick även en viktig roll via sina färdigheter och kunskaper från tidigare arbeten som de kunde använda sig av i fängelset. Färdigheterna blev unika för personerna och det skiljde dem från andra intagna i fängelset (Haesen et al., 2018; Toyoki & Brown, 2013). Eftersom deltagarna kunde fortsätta med dessa aktiviteter under sin tid i fängelset kunde de behålla en viktig roll, vilket är viktigt för aktivitetsidentiteten. I fängelset hittade deltagare nya roller att engagera sig i som att agera förebild för yngre intagna (Haesen et al., 2018) eller vara en bra vän gentemot andra intagna (Toyoki & Brown, 2013). Rollen som intagen valdes antingen att accepteras eller förnekas av deltagarna för att kunna hantera livet i fängelset (Haesen et al., 2018; Toyoki & Brown, 2013). Andra deltagare såg sin roll som intagen som en statussymbol och upplevde att denna roll byggde karaktär och gjorde dem starkare (Toyoki & Brown, 2013)

Utöver redan pågående och befintliga roller i fängelset fanns där deltagare som ville utveckla sina roller, framför allt papparollen, exempelvis genom att spendera mer tid med familjen samt vara bra förebilder (Hong Chui, 2015; Rhoden et al., 2022; Toyoki & Brown, 2013). Deltagare som hade avtjänat sin tid i fängelset kände att de kunde utveckla en traditionell arbetsroll genom ett heltidsarbete (Bahr et al., 2010).

Avvikelse av aktivitetsidentitet

Resultatet inom denna underkategori innefattar två subkategorier, “faktorer som försvårar utvecklingen av aktivitetsidentiteten” och “aktiviteter som påverkar aktivitetsidentiteten negativt”.

Förväntningar som försvårar utvecklingen av aktivitetsidentitet

I fängelset upplevde deltagarna en skillnad mellan egna och andras förväntningar gällande deltagarens sätt att vara samt utförande av aktiviteter, vilket påverkade aktivitetsutförandet negativt (Haesen et al., 2018; Toyoki & Brown, 2013)

Misstro till sin egen förmåga kunde visa sig genom att deltagarna i fängelset kände rädsla över att reparera relationen till sina barn, då de inte förväntade sig att lyckas. Det gav en

känsla av att vara otillräcklig i sin familjeroll (Hong Chui, 2015), vilket pekade på en avvikelse av aktivitetsidentiteten då rollen inte längre motsvarade personens förväntningar. En del upplevde höga krav gällande arbetsrutiner i fängelset och minskad arbetsförmåga i takt med stigande ålder som ledde till mental stress (Haesen et al., 2018), detta gav deltagarna en negativ syn på sin aktivitetsidentitet eftersom deltagarna inte levde upp till fängelsets förväntningar.

Några deltagare upplevde att de inte passade in i fängelsemiljön då de ansåg sig vara oskyldiga men fick inte gehör från personal eller andra personer som satt i fängelset (Toyoki & Brown, 2013).

Efter avtjänad fängelsestid upplevde deltagare misstro från närstående på grund av tidigare försök till att avstå från kriminalitet, vilket gjorde att de närstående såg deltagarna som fortsatt kriminella. Detta bidrog även till en diskrepans kring den nya och den gamla självuppfattningen vilket kunde skapa problem när de hamnade i olika situationer i vardagen (Bachman et al. 2016; Enosh et al., 2013). Detta påverkade deltagarnas uppfattning om sig själva och sin förmåga till att upprätthålla sin nya aktivitetsidentitet bortom kriminalitet. Bristande självförtroende och dåligt stöd från familjen kunde bidra till svårigheter att hålla sig borta från gamla kriminella vänner och bibehålla den nya livsstilen efter avtjänad fängelsestid (Bahr et al., 2010).

Aktiviteter som påverkar aktivitetsidentiteten negativt

Under fängelsestiden upplevde vissa deltagare begränsningar i aktiviteter som innefattade interaktionen med familjen, de upplevde inte fängelset som familjevänligt vilket försvårade deras umgänge (Hong Chui, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Fysiska barriärer i form av skyddsglas försvårade deltagarnas aktiviteter med familjen. Deltagarna kunde inte utföra sina aktiviteter på ett önskvärt sätt (Hong Chui, 2015). Eftersom aktiviteterna inte längre kunde utföras som tidigare blev det en avvikelse av aktivitetsidentiteten.

Resultatet visade hur deltagare innan och efter sin tid i fängelse engagerade sig i oönskade aktiviteter. Många påverkades av sina vänner till att begå kriminella aktiviteter, innan fängelsestiden, vilket ofta berodde på en önskan att få tillhöra ett sammanhang eller känna en grupptillhörighet (Bahr et al., 2010; Falardeau et al., 2015; Rhoden et al., 2022; Shaheed-Soeke et al., 2013). Unga deltagare innan sin fängelsestid beskrev hur de gjorde vad som helst för att vara med i ett gäng och bli accepterad av de äldre medlemmarna (Falardeau et al.,

2015). Andra deltagare berättade att ensamheten efter fängelsetiden var så psykiskt påfrestande att de valde att återuppta kontakten med gamla kriminella vänner (Bahr et al., 2010). En annan faktor som bidrog till engagemang i kriminella aktiviteter var ekonomiska aspekter både innan och efter fängelsetiden, detta engagemang upplevde deltagarna som nödvändigt för att kunna försörja sig (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Rhoden et al., 2022). Dessa engagemang i oönskade aktiviteter ledde till en avvikelse av aktivitetsidentiteten då de engagerade sig i aktiviteter som inte matchade deras självuppfattning.

Aktivitetsidentitetsavbrott

Subkategorierna inom denna underkategori är “den sociala miljön som hindrar utvecklingen av aktivitetsidentitet” och “avsaknaden av aktivitet hindrar utvecklingen av aktivitetsidentiteten”.

Den sociala miljön som hindrar utvecklingen av aktivitetsidentitet

Samhällets syn på deltagarna både i och utanför fängelset påverkade deras självbild negativt, vilket orsakades av stigma. Denna stigma kunde upplevas från familjemedlemmar då de kunde ha negativa uppfattningar kring deltagaren (Haesen et al., 2018; Hong Chui, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Vissa familjemedlemmar valde att bryta kontakten med deltagarna på grund av deras engagemang i kriminella aktiviteter som hade lett till ett fängelsestraff (Hong Chui, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Nedvärderande egenskaper gentemot deltagarna uttrycktes även från personal i fängelset (Haesen et al., 2018; Toyoki & Brown, 2013). Personal i fängelset behandlade deltagarna respektlöst, exempelvis talade personal över huvudet på dem (Haesen et al., 2018) samt ignorerade deras problem (Toyoki & Brown, 2013). Fängelsets struktur och vardag medförde att deltagarna kände en låg status. Stigman som de upplevde från omgivningen orsakade psykisk påfrestning och stress (Haesen et al., 2018; Hong Chui, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Den upplevda stigman och vardagen i fängelset hindrade deltagarnas utveckling av aktivitetsidentiteten, vilket ledde till ett avbrott i uppbyggnaden av aktivitetsidentiteten.

I resultatet framkom det även hur deltagarna upplevde stigma efter avtjänat straff, framför allt i relation till att skaffa och behålla ett arbete. Deltagare beskrev hur de nekades arbete eftersom de hade suttit i fängelse och arbetsgivare kände inget förtroende för dem (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Enosh et al., 2013; Hong Chui, 2015; Shaheed-Soeke et al.,

2013; Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Andra deltagare blev av med sitt arbete när arbetsgivaren fick reda på att de hade ett kriminellt förflutet (Bachman et al., 2016; Enosh et al., 2013). Stigman orsakade ett aktivitetsidentitetsavbrott eftersom personen hindrades från att engagera sig i aktivitet.

Avsaknaden av aktivitet hindrar utvecklingen av aktivitetsidentiteten

Deltagare beskrev tidigare negativa händelser som de hade varit med om före sin fängelsetid. En deltagare beskrev hur han på grund av sin pappas bortgång började att engagera sig i kriminella aktiviteter (Rhoden et al., 2022). Deltagare beskrev även hur deras stökiga uppväxter hade lett till en känsla av en förstörd självbild (Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Deltagare beskrev även hur de efter sin fängelsetid upplevde ensamhet när de försökte ta avstånd från kriminella vänner och den kriminella livsstilen (Bahr et al., 2010). Dessa händelser medförde avbrott i deltagarnas aktiviteter vilket hindrade deras utveckling av aktivitetsidentiteten.

Det framkom att deltagarna i fängelset framför allt saknade att engagera sig i aktiviteter tillsammans med sina familjer, vilket bidrog till ett avbrott i rollen som familjemedlem (Bachman et al., 2016; Bahr et al., 2010; Haesen et al., 2018; Hong Chui, 2015; Toyoki & Brown, 2013). Det som hindrade aktiviteterna kunde bero på begränsad fängelsemiljö som försvårade besök från anhöriga (Hong Chui, 2015) samt dåliga familjereationer (Toyoki & Brown, 2013). Några deltagare fick inte träffa sina barn under sin fängelsetid, vilket gjorde att de inte kunde fullfölja sin papparoll och upplevde att deras identitet var förstörd (Hallett & McCoy, 2015; Hong Chui, 2015). Denna avsaknad av meningsfulla aktiviteter ledde till ett aktivitetsidentitetsavbrott.

Brist på tillgång till meningsfulla aktiviteter i fängelset gjorde att deltagarna upplevde att de hade tappat sin identitet och kände en tomhet (Falardeau et al., 2015; Rhoden et al., 2022; Shaheed-Soeke et al., 2013; Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Deltagarna kunde uppleva sin fängelsetid som slöseri med tid samt en känsla av en planlös tillvaro som de inte ville uppleva igen (Rhoden et al., 2022), andra upplevde stress och isolation av att sitta i fängelse (Solomontos-Kountouri & Hatzitof, 2015). Aktiviteter som fanns tillgängliga i fängelset matchade inte deltagarnas intressen eller färdigheter, vilket bidrog till att de inte utvecklade nya eller bibehöll befintliga färdigheter (Falardeau et al., 2015), av vikt för aktivitetsidentiteten.

Diskussion

Resultatdiskussion

Resultatet visade hur deltagarna utvecklade sin aktivitetsidentitet innan, under och efter sin fängelsestid. Uppbyggnaden av aktivitetsidentiteten var mest framträdande för deltagare under och efter sin fängelsestid och som fick möjlighet att engagera sig i meningsfulla aktiviteter och roller. Utvecklingen av aktivitetsidentiteten var tydlig för de som var motiverade till att förändras. Avvikelse av aktivitetsidentiteten visade sig tydligast för deltagare som hade engagerat sig i kriminella aktiviteter som inte var i enlighet med deras självuppfattning. Aktivitetsidentitetsavbrott var tydligast när deltagarna hamnade i fängelse och inte fick tillgång till meningsfulla aktiviteter samt för de deltagare som upplevde stigma i och utanför fängelset.

Resultatdiskussionen fokuserar på den positiva utvecklingen som leder till en uppbyggnad av aktivitetsidentiteten som kan vara användbar för arbetsterapeuter inom kriminalvård samt hur stigma kan leda till ett aktivitetsidentitetsavbrott som försvårar en återgång till samhället. Resultatdiskussionen beskriver även hur arbetsterapeuters kompetensen kan bidra till rehabiliterande insatser inom kriminalvård.

Aktiviteter och roller gynnar en positiv utveckling av aktivitetsidentiteten

Resultatet visade att deltagare genom meningsfulla aktiviteter som utbildningar kunde utveckla nya färdigheter och visualisera en positiv bild av sin aktivitetsidentitet. Ocasio-Hansson et al. (2021) beskriver hur aktiviteter utvecklar aktivitetsidentiteten och skapar en bild över hur personen vill att den framtida aktivitetsidentiteten ska vara. Genom att ge intagna möjlighet till meningsfull aktivitet kan personen visualisera en annan framtid bortom kriminalitet.

Deltagarnas upplevelse av meningsfullhet genom utbildningar och aktiviteter under fängelsestiden kan förklaras genom fyra meningsdimensioner, doing (görande), being (varande), belonging (tillhörighet), becoming (blivandet) (Wilcock & Hocking, 2015). Dessa beskriver hur en person upplever meningsfullhet genom aktivitet, vilket enligt Ocasio-Hansson et al. (2021) bygger upp aktivitetsidentiteten. Görande, blev synligt i resultatet då deltagarna under utbildningarna hade ett syfte och ägnade sig åt olika aktiviteter. Varande, synliggjordes när deltagarna utförde aktiviteter under utbildningarna där de fick uttrycka sig.

Tillhörighet, visade sig genom att deltagarna utförde utbildningarna tillsammans och skapade sociala band med varandra. Blivandet, var synligt i resultatet då deltagarna skapade en annan framtidsvision. En positiv syn på sin framtida aktivitetsidentitet utvecklades, vilket även skedde via aktiviteter där deltagare kunde ge uttryck för sin aktivitetsidentitet, exempelvis genom kreativa aktiviteter.

Resultatet visade att utbildningarna i fängelset förändrade deltagarnas utförandekapacitet, deltagarna förbättrade sina sociala färdigheter vilket stärkte deras relationer och deras aktivitetsidentitet utvecklades. Deltagarna i fängelset utvecklade färdigheter vilket ledde till det som O'Brien och Kielhofner (2020) beskriver som en aktivitetsomställning. Om det sker en förändring i något av följande begrepp, viljekraft, vanebildning, utförandekapacitet och miljö leder detta till en aktivitetsomställning där helheten förändras och kan leda till något nytt. Aktivitetsomställning kan då även ge förutsättningar för att utveckla en persons aktivitetsidentitet, vilket blev synligt i resultatet när deltagarna förbättrade sitt aktivitetsutförande genom utbildningarna i fängelset. En arbetsterapeut skulle därför kunna komplettera kriminalvårdens utbildningar som inriktar sig på olika typer av brottsproblematik och göra dessa mer individanpassade. En sådan intervention skulle kunna leda till en minskad återgång till kriminella aktiviteter. Genom att arbetsterapeuter arbetar tillsammans med intagna och deras aktiviteter går det att laborera och förbättra aktivitetsutförandet så att aktiviteten utförs på ett önskvärt sätt.

Crabtree et al. (2016) nämner även att en låg eller brist på utbildning är en riskfaktor till att människor återigen hamnar i fängelse efter en frigivning. Detta skulle kunna bero på utvecklade färdigheter som hindrar personen att få ett arbete och kriminella aktiviteter kan då eventuellt bli den enda vägen till försörjning.

Resultatet visade att det fanns brist på tillgång till meningsfulla aktiviteter och roller i fängelset vilket medförde att deltagarna inte bibehöll eller utvecklade några nya färdigheter. De upplevde en tomhet och en planlös tillvaro vilket också ledde till ett aktivitetsidentitetsavbrott. Ett fängelsestraff leder naturligt till ett aktivitetsidentitetsavbrott eftersom tidigare aktiviteter försvinner eller förändras i fängelset. Fängelsetiden skulle därför kunna vara ett bra tillfälle för arbetsterapeuter att arbeta med intagna genom att förändra och utveckla aktivitetsidentiteten.

Forskning visar att när människor har få roller är det skadligt för personens psykosociala välbefinnande. Det ger en bristfällig självuppfattning samt brister i vardagstrukturen, då roller

styr dagliga aktiviteter och agerande (Wook-Lee & Kielhofner, 2020). Aktivitetsidentiteten byggs upp över tid (O'Brien & Kielhofner, 2020; Ocasio-Hansson et al., 2021) och en person kan genomföra aktiviteter per automatik i en välkänd miljö (O'Brien & Kielhofner, 2020). Detta kan betyda att en person som återgår till sin vanliga miljö med få roller att identifiera sig med efter sin fängelsestid, fortsätter att utföra kriminella aktiviteter som förut och behåller den kriminella aktivitetsidentiteten.

En arbetsterapeut inom kriminalvården skulle därför kunna arbeta med meningsfull aktivitet där nya roller utvecklas och aktivitetsidentiteten utvecklas i en positiv riktning. Genom aktivitet utvecklar en person färdigheter, upptäcker sig själv och finner nya roller (Hocking, 2019), vilket kan främja en framtida aktivitetsidentitet utan en kriminell roll.

Samtidigt menar Wook-Lee och Kielhofner (2020) att förändring av roller ofta sker motvilligt då det är en stor del av en persons liv.

Pépin (2020) nämner att personer med stöd från arbetsterapeuter kan reflektera kring tidigare vanor och roller och få stöd i att etablera nya, på så sätt kan personen upptäcka att tidigare aktiviteter har resulterat i bekymmer och problem, i det här fallet en kriminell aktivitetsidentitet.

En sådan reflektion hade kunnat utföras med stöd av Erlandsson och Persson (2020) värde dimension. Sethi och Barney (2018) belyser att kriminella aktiviteter är motiverade handlingar och har ett värde för personen, samtidigt som det påverkas av kultur och personliga värderingar. Dessa aktiviteter bygger sedan upp aktivitetsidentiteten (Ocasio-Hansson et al., 2021). Genom att undersöka värdeupplevelser som kriminella aktiviteter ger, skulle en ökad förståelse för meningsfulla aktiviteter och hur dessa påverkar aktivitetsidentitet kunna uppnås.

I resultatet lyfte deltagare behovet och längtan att tillhöra en social gemenskap och utförde därför kriminella aktiviteter för att passa in. Detta benämner Erlandsson och Persson (2020) som socio-symboliskt värde då aktiviteterna utförs tillsammans med andra med liknande personliga uppfattningar. Några deltagare som efter sin tid i fängelset försökte att avstå från ett kriminellt liv, återupptog kontakten med sina kriminella vänner då ensamheten blev psykiskt påfrestande. Resultatet visade även att deltagarna kände sig tvungna att begå brott för att kunna försörja sig, vilket skulle kunna kopplas ihop med Erlandsson och Perssons konkreta värde då aktiviteten genererade ett synligt resultat, i det här fallet ekonomiska förutsättningar. Unga deltagare berättade även om social gemenskap och spänningsmoment

kopplat till ett engagemang i kriminella aktiviteter. Detta kan liknas vid Erlandsson och Perssons beskrivning av självbelönande värde, eftersom aktiviteten ger en direkt känsla av glädje och välbehag.

Arbetsterapeutens roll inom kriminalvården kan därför vara en viktig resurs, eftersom arbetsterapeuter kan arbeta med intagna och ge tillgång till meningsfulla aktiviteter för att förändra och utveckla deras aktivitetsidentitet. Aktiviteter är komplexa (Erlandsson & Persson, 2020; Wilcock & Hooking, 2015) genom att förändra en komponent i det komplexa samspelet kan resultatet bli annorlunda (O'Brien & Kielhofner, 2020). Detta blev exempelvis tydligt i resultatet när deltagarna fick tillgång till meningsfull aktivitet där deras färdigheter utvecklades och byggde upp deras aktivitetsidentiteten.

Sociala miljöns påverkan på aktivitetsidentiteten

Deltagare upplevde stigma från den sociala omgivningen både under och efter fängelsetiden, vilket ledde till aktivitetsidentitetsavbrott då deltagarnas engagemang i aktivitet försvårades. Efter deltagarnas tid i fängelset upplevde de stigma från samhället vilket försvårade deras arbetssökande då arbetsgivare nekade deltagarna arbete.

Resultatet visade även att vissa deltagare kände att kriminella aktiviteter var det enda sättet som kunde ge dem ekonomiska förutsättningar.

Sinko et al. (2020) beskriver även i en deras studie hur personer efter sin fängelsetid upplevde stigma från samhället. Deltagarna i studien beskrev svårigheter med att få ett arbete, ett boende och minskade möjligheter till en utbildning. Detta ledde till att personerna inte kände sig delaktiga i samhället och försvårade deras möjlighet till engagemang i aktivitet. Både Sinko et al. (2020) studie och resultatet visar på hur stigma kan leda till aktivitetsidentitetsavbrott då en person inte kan delta och engagera sig i meningsfulla aktiviteter och roller.

Ett aktivitetsidentitetsavbrott orsakat av bristen eller möjligheten till att behålla eller skaffa ett arbete på grund av stigma kan leda till att personen återupptar sin kriminella aktivitetsidentitet efter frigivning för att kunna försörja sig. Efter sin fängelsetid visade resultatet att deltagarnas möjlighet till att engagera sig i aktivitet blev begränsat av deras sociala miljö på grund av deras kriminella förflutna. Fisher et al. (2020) menar att miljön kan antingen hindra eller stödja en person till delaktighet i aktivitet. En person som vill och har förändrat sin

aktivitetsidentitet under och efter sin fängelsestid kan stöta på hinder i miljön som försvårar upprätthållandet av den nya aktivitetsidentiteten.

Fisher et al. (2020) beskriver tre miljökontexter, globala, vilket är samhället i stort, lokala kontexten kan exempelvis vara kommunen där en person bor, och den nära kontexten som kan bestå av hemmet och arbetsplatsen. Dessa tre kontexter styrs sedan av den unika kulturen där personen befinner sig och påverkar individens aktiviteter.

En hindrande miljö för en person i fängelsestid kan då bestå av en global kontext där fängelsemiljön styrs av lagar som inte gynnar rehabilitering och god vård för den intagna. Den lokala kontexten kan vara ett hinder om en person bor i en liten kommun med få arbetsmöjligheter. Ett hinder kan även vara kommuner som har problem med kriminella verksamheter som då försvårar ett avhopp från den kriminella miljön. Den nära kontexten kan exempelvis vara ett hinder om den består av kriminella vänner eller en icke stödjande familj. Det kan vara svårt för en arbetsterapeut att tillsammans med en klient förutse vilka hinder i miljön personen kommer att bemöta efter frigivning. En kartläggning av eventuella miljöhinder kan genomföras. För att personer i fängelse ska kunna möta samhället och upprätthålla den nya aktivitetsidentiteten efter avtjänad tid är det viktigt att ge personen dessa förutsättningar under sin tid i fängelsestid samt i övergången till samhället.

Arbetsterapeuter som har kunskap och förståelse för miljöfaktorer och aktiviteters komplexitet kan hjälpa personer i fängelsestid att främja en varaktig förändring av aktivitetsidentiteten, oavsett anledning till engagemang i kriminella aktiviteter.

Kliniska implikationer och behov av framtida verktyg och forskning

Resultatet visade hur deltagare under sin tid i fängelsestid upplevde att de hade kommit fram till en vändpunkt där de hade bestämt sig för att förändra sin livssituation. O'Brien och Kielhofner (2020) menar att viljekraften påverkar motivationen till aktivitet och en förändrad viljekraft leder till en aktivitetsomställning. Ett arbete eller nära relationer var ett viktigt stöd efter en persons frigivning för att bibehålla den nya aktivitetsidentiteten men viljan till förändring var mest väsentlig.

Deltagare i fängelsestid som inte kunde visualisera sig en framtid orsakad av ett aktivitetsidentitetsavbrott eller en avvikelse av aktivitetsidentiteten hade behövt stöttning. Detta för att finna motivation och se fördelar med en förändring av sin aktivitetsidentitet. Arbetsterapeuter behöver matcha interventioner med aktiviteter som upplevs som

meningsfulla för klienten, på så vis kan även nya meningsfulla perspektiv upplevas (Hasselkus, 2011). Dessa perspektiv kan leda till att en person ser fördelar med att förändra sin aktivitetsidentitet. Ocasio-Hansson et al. (2021) menar att när en person accepterar att förändra sin aktivitetsidentitet förändras även en persons syn på sin framtida självbild med andra roller och aktiviteter. Personer som sitter i fängelse kan då visualisera en positiv framtida aktivitetsidentitet och agera utifrån denna.

Reitz och Graham (2019) beskriver modellen Stages of change model (förändringsmodellen). Modellen innehåller fem steg som en person tar sig igenom vid en förändringsprocess och med hjälp av modellen kan en arbetsterapeut kartlägga nuvarande motivation till förändring. Författarna menar att en arbetsterapeut kan hjälpa individer till att finna motivation samt förstå fördelar med en förändring. Modellen skulle därför kunna vara användbar för arbetsterapeuter inom kriminalvården för att motivera intagna till en förändring av sin aktivitetsidentitet samt utforma strategier för att gynna utvecklingsprocessen.

Inom Norsk kriminalvård finns ett bedömningsverktyg med fokus på att klargöra en individs styrkor och svagheter (Santora et al., 2014). Baserat på detta skapas en individuell plan med tillhörande målformuleringar för att gynna återgång i samhället. Christiansen (2000) beskriver hur personliga mål både genererar positiva känslor och ger en möjlighet till att utforska sin aktivitetsidentitet. Arbetsterapeutens kompetens kan då vara en resurs inom kriminalvården då de kan arbeta med intagna för att gynna en positiv utveckling av aktivitetsidentiteten genom meningsfulla mål och aktiviteter. Reitz och Graham (2019) modell hade kunnat fungera som ett komplement till det norska bedömningsverktyget (Santora et al., 2014) eftersom beroende på vilket stadie en person befinner sig i modellen kan en arbetsterapeut modifiera interventioner och strategier för att en person ska kunna uppnå sina mål.

Christiansen (2000) menar att personliga mål även påverkar dagliga aktiviteter eftersom personen eftersträvar att nå sitt mål och måste därför välja eller utföra aktiviteter för att nå dit, vilket då gynnar en positiv utveckling av aktivitetsidentiteten. I resultatet synliggjordes detta genom att deltagare efter sin fängelsetid var målinriktade och ville ha en annan framtid genom att bryta den kriminella aktivitetsidentiteten. Detta genom att sluta med droger och avstå från att träffa kriminella vänner.

Metoddiskussion

En allmän litteraturöversikt ansågs lämplig, då den enligt Friberg (2022a) är användbar för att sammanställa forskning och identifiera områden som inte beforskats. Författarna av denna litteraturöversikt anser att utvecklingen av aktivitetsidentitet för män med erfarenhet av att sitta i fängelse ännu inte är beforskat. En allmän litteraturöversikt behöver inte omfatta all relevant litteratur (Friberg, 2022a), vilket också gjorde att metoden ansågs som lämplig i relation till kandidatuppsatsens omfattning. Detta betyder även att alla relevanta artiklar för litteraturöversikten syfte och kriterier inte omfattas i litteraturöversikten vilket enligt Mårtensson och Fridlund (2017) påverkar den vetenskapliga kvaliteten.

En deduktiv ansats kan användas när forskare vill testa en teori i en ny kontext (Elo & Kyngäs, 2008), vilket var anledningen till att denna litteraturöversikt där Ocasio-Hansson et al. (2021) definition av aktivitetsidentitet har använts. Detta bidrog till att ett arbetsterapeutiskt fokus bibehölls under analysarbetet då majoriteten av artiklarna inte var aktivitetsvetenskapliga. En utmaning med den deduktiva ansatsen var svårigheten att tolka de olika underkategorierna i relation till artiklarna, vilket kan ha lett till missvisande tolkningar. Det kan i sin tur ge minskat förtroende för genomförd analys enligt Elo och Kyngäs (2008).

En litteraturöversikt med en induktiv ansats hade kunnat resultera i att data hade tolkats annorlunda och lett fram till andra underkategorier och subkategorier. Enligt Henricson (2017) hade en induktiv ansats kunnat leda till en analys som inte hade varit färgad av en förutbestämd teori och därmed lett till en mer öppen analys.

Denna litteraturöversikt innehåller artiklar från fyra databaser Cinahl, Medline, Pubmed och Psycinfo. Henricson (2017) menar att sökningar i olika databaser stärker litteraturöversiktens trovärdighet då fler relevanta artiklar kan identifieras. Då denna litteraturöversikt grundar sig i arbetsterapi och aktivitetsvetenskap ansågs dessa databaser lämpliga.

Författarna av denna litteraturöversikt exkluderade artiklar som fokuserade på män i fängelset med en specifik sjukdom eller diagnos för att stärka generaliserbarheten i litteraturöversikten. Detta gjordes för att bibehålla fokuset på deltagarnas upplevelse av att sitta i fängelse och utvecklingen av aktivitetsidentiteten över tid. Att inkludera artiklar med fokus på diagnoser och sjukdomar skulle kunna bidra till att fokus på aktivitetsidentiteten uttrycks i relation till diagnosen. Detta kan försvåra generaliserbarheten då fokuset hamnar på upplevelsen av sjukdomen. Det betyder att aktivitetsidentiteten för intagna med uttalade sjukdomar och

diagnoser inte lyfts fram och Muñoz (2016b) menar att en frihetsberövning i form av ett fängelsestraff medför psykisk ohälsa.

Litteraturöversiktens målgrupp var vuxna män, trots detta inkluderades fem artiklar där även kvinnor fanns med eftersom det valda undersökningsområdet resulterade i få artiklar. Majoriteten av deltagarna i dessa fyra artiklar var män förutom i en artikel där hälften var kvinnor. Författarna av denna litteraturöversikt var noga med att separera data från männen och kvinnorna för att inte riskera att leda till ett missvisande resultat. Data från deltagarna var ofta kopplade till deras kön. Data som inte gick att härleda till ett specifikt kön togs inte med, vilket kan ha lett till att data kan ha gått förlorad med relevans för litteraturöversiktens syfte. En artikel hade även ett urval av deltagare mellan 16–25 år, denna artikel inkluderades då den var relevant för litteraturöversiktens syfte. Vilket betyder att även data från män under 18 år har analyserats.

Sökord som användes vid artikelsökningen identifierades genom artiklar inom det valda området vid det som Kristensson (2014) benämner som preliminära sökningarna. Rättssystem ser olika i olika länder vilket gjorde det svårt att kartlägga alla relevanta begrepp för ordet kriminalvård för att kunna besvara litteraturöversiktens syfte, vilket betyder att relevanta ord kan ha missats. Genom att använda databasernas ämnesord kunde fler ord inkluderas och ord som inte ingick i ämnesordet inkluderas som fritextord vilket Kristensson (2014) menar ger känsliga sökningar. Henricsson (2017) beskriver att känsliga sökningar ger ökad trovärdighet.

Författarna av denna litteraturöversikt hade en ambition att kolla på svenska fängelser men preliminära sökningarna inför litteraturöversikten gav inga träffar inom svensk kontext. Det ledde till att artiklar från hela världen inkluderades. Då litteraturöversikten inkluderar ett brett spann av länder kan detta påverka resultatet då både kulturen samt kriminalvård i de olika länderna skiljer sig åt. Enligt Kristensson (2014) kan detta påverka generaliserbarheten eftersom kontexterna, i det här fallet kriminalvården och kulturen, skiljer sig åt.

Författarna kvalitetsgranskade 23 artiklar baserat på Friberg (2022b) frågor. Endast artiklar med medel och hög vetenskaplig kvalitet inkluderades, vilket ökar trovärdigheten enligt Henricson (2017). Eftersom alla artiklarna inte kvalitetsgranskades av båda författarna kan det enligt Henricson (2017) sänka tillförlitligheten i resultatet eftersom författarna gör individuella tolkningar.

Artiklarna analyserades i enlighet med Elo och Kyngäs (2008) deduktiva innehållsanalys. För att kontrollera att tolkningarna var korrekt i förhållande till underkategorierna diskuterades den analyserade data mellan författarna och handledaren för litteraturöversikten. Enligt Henricson (2017) styrks trovärdigheten när utomstående tar del av dataanalysen, i det här fallet handledaren för litteraturöversikten. Överensstämmelsen över placeringen av de meningsbärande enheterna var inte alla gånger enhetlig mellan författarna och enligt Mårtensson och Fridlund (2017) är detta inget som sänker trovärdigheten. Författarna gör individuella tolkningar som kan ses som en triangulering, vilket betyder att problemet ses från olika perspektiv och stärker trovärdigheten.

Elo och Kyngäs (2008) menar att dataanalysens resultat påverkas av författarnas tidigare erfarenheter samt att det inte finns en generell mall för utförandet av analysen. Författare med mer erfarenhet hade eventuellt kunnat analyserat fram ett annorlunda resultat. Henricson (2017) belyser hur en detaljerad beskrivning av analysprocessen stärker trovärdigheten av litteraturöversikten. Författarna av denna litteraturöversikt har haft som ambition att vara transparenta i beskrivning av analysprocessen.

För att sträva efter god forskningsetik som enligt Kjellström (2017) är viktig för bland annat forskningens anseende och mänskliga rättigheter, har författarna av denna litteraturöversikt analyserat data från artiklar med ett etiskt godkännande. Försök till att bedriva tillitsfull forskning har gjorts genom att författarna av denna litteraturöversikt har varit transparenta i beskrivningen av genomförd litteraturöversikt.

Konklusion

Denna litteraturöversikt hade för avsikt att kartlägga och beskriva utvecklingen av aktivitetsidentitet över tid hos män med erfarenhet av att sitta i fängelse. Uppbyggnaden av aktivitetsidentiteten skedde framför allt när deltagarnas engagemang i aktiviteter och roller stämde överens med deras självuppfattning och framtidsvisioner i och utanför fängelset. Att vilja förändra sin nuvarande aktivitetsidentitet var väsentlig för en hållbar utveckling av aktivitetsidentiteten utan ett engagemang i kriminella aktiviteter. Avvikelse av aktivitetsidentiteten kunde innebära att deltagarna motvilligt engagerade sig i kriminella aktiviteter eftersom det gav en känsla av social gemenskap. Andra deltagare upplevde att det var tvungna att utföra kriminella aktiviteter för att kunna försörja sig. Aktivitetsidentitetsavbrott bidrog till en upplevelse av att ha en förstörd identitet och

svårigheter att visualisera en framtid, vilket ledde till ohälsa för deltagarna, framför allt under tiden i fängelset. Efter avtjänad tid kunde aktivitetsidentitetavbrottet bero på saknaden av att tillhöra en gemenskap samt svårigheter att delta i aktiviteter på grund av stigma från den sociala omgivningen.

Arbets terapeuters kartläggning av aktivitetsidentitet hos personer med en kriminell aktivitetsidentitet, skulle kunna bidra med förståelse för miljöns betydelse samt en persons val till att engagera sig i kriminella aktiviteter. Rehabiliterande insatser med fokus på aktivitetsidentitet skulle kunna motverka en destruktiv utveckling av människors aktivitetsidentitet i fängelset. En utvecklad aktivitetsidentitet skulle kunna ge intagna en chans till att visualisera en annan typ av framtid. Denna kunskap skulle kunna användas i ett preventivt syfte, mer forskning kring aktivitetsidentitet behövs. En systematisk litteraturöversikt hade kunnat vara lämplig för att sammanställa all relevant forskning inom ett valt område.

Referenser

*Bachman, R., Kerrison, E., Paternoster, R., O'Connell, D., & Smith, L. (2016). Desistance for a long-term drug-involved sample of adult offenders: The importance of identity transformation. *Criminal Justice and Behavior*, 43(2), 164–186. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/0093854815604012>

*Bahr, S. J., Harris, L., Fisher, J. K., & Armstrong, A. H. (2010). Successful reentry: What differentiates successful and unsuccessful parolees?. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 54(5), 667–692. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/0306624X09342435>

Black, R. M., & Wells, S. (2007). *Culture & Occupation A model of Empowerment in occupational Therapy*. AOTA press.

Brottsbalk (SFS 2022:1519). Sveriges riksdag. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bro%20ttsbalk-1962700_sfs-1962-700#K1

Christiansen, C. (1999). Defining lives: occupation as identity: an essay on competence, coherence, and the creation of meaning. *American Journal of Occupational Therapy*, 53(6), 547–558. <https://doi.org/10.5014/ajot.53.6.547>

Christiansen, C. (2000). Identity, personal projects and happiness: Self construction in everyday action. *Journal of occupational science*, 7(3), 98-107. <https://doi.org/10.1080/14427591.2000.9686472>

Crabtree, J. L., Ohm, D., Wall, J. M., & Ray, J. (2016). Evaluation of a Prison Occupational Therapy Informal Education Program: A Pilot Study. *Occupational therapy international*, 23(4), 401-411. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1002/oti.1442>

Danielson, E. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod* (2 uppl., s. 285 - 299). Studentlitteratur.

Elo, S., & Kyngäs, H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x>

*Enosh, G., Buchbinder, E., Smith, L. N., & Shafir, O. (2013). From the “greenhouse” to reality: Challenges faced by graduates of in-prison batterers intervention program. *Journal of*

Interpersonal Violence, 28(5), 910–937. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/0886260512459382>

Erlandsson, L.-K., & Persson, D. (2020). *ValMO-modellen Arbetsterapi för hälsa genom görande* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Fair, H., & Walmsley, R. (2021). *World Prison Population List*. Institute for Crime & Justice Policy Research.

https://www.prisonstudies.org/sites/default/files/resources/downloads/world_prison_population_list_13th_edition.pdf

*Falardeau, M., Morin, J., & Bellemare, J. (2015). The Perspective of Young Prisoners on their occupations. *Journal of Occupational Science*, 22(3), 334-344.

<https://doi.org/10.1080/14427591.2014.915000>

Farnworth, L. (1998). Doing, Being, and Boredom. *Journal of Occupational Science*, 5(3), 140-146. <https://doi.org/10.1080/14427591.1998.9686442>

Fisher, G., Parkinson, S., & Haglund, L. (2020). Miljön och människans aktivitet. I R. R. Taylor (Red.), *Kielhofners Model Of Human Occupation teori och tillämpning* (2 uppl., s. 127-144). Studentlitteratur.

Forsberg, C., & Wengström, Y. (2015). *Att göra systematiska litteraturstudier* (4 uppl.). Natur & Kultur.

Friberg, F. (2022a). Att göra en litteraturöversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats - Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 185–199). Studentlitteratur.

Friberg, F. (2022b). Att göra en integrerad sammanställning av kvalitativ forskning-inspirerad av metasyntes. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats - Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 169–183). Studentlitteratur.

Gatherer, A., Enggist, S., & Møller, L. (2014). The essentials about prisons and health. I S. Enggist, L. Møller, G. Galea, & C. Udesen (Red.), *Prisons and Health* (s. 1-4). World Health Organization.

Goldstein, K., Kielhofner, G., & Paul-Ward, A. (2004). Occupational narratives and the therapeutic process. *Australian Occupational Therapy Journal*, 51(3), 119–124. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1111/j.1440-1630.2004.00443.x>

*Haesen, S., Wangmo, T., & Elger, B. S. (2018). Identity as an older prisoner: findings from a qualitative study in Switzerland. *European Journal of Ageing*, 15(2), 199–210. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1007/s10433-017-0443-2>

*Hallett, M., & McCoy, J. S. (2015). Religiously motivated desistance: An exploratory study. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 59(8), 855–872. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/0306624X14522112>

Hasselkus, B. R. (2011). *The Meaning of Everyday Occupation* (2 uppl.). SLACK

Henricson, M. (2017). Diskussion. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod* (2 uppl., s. 411 - 420). Studentlitteratur.

Hocking, C. (2019). Contribution of occupation to health and well-being. I B. A. Schell, & G. Gillen, (Red.), *Willard and Spackman's occupational therapy* (13 uppl., s. 113-123). Wolters Kluwer.

*Hong Chui, W. (2016). Voices of the incarcerated father: Struggling to live up to fatherhood. *Criminology & Criminal Justice: An International Journal*, 16(1), 60–79. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/1748895815590201>

Kjellström, S. (2017). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl., s. 57 - 80). Studentlitteratur.

Kristensson, J. (2014). *Handbok i uppsatsskrivande och forskningsmetodik för studenter inom hälso- och vårdvetenskap*. Natur & Kultur.

Kriminalvården. (16 September 2022a). *Anstalt*. <https://www.kriminalvarden.se/forskning-och-statistik/statistik-och-fakta/anstalt/#antal>

Kriminalvården. (23 Augusti 2022b). *Behandlingsprogram*. <https://www.kriminalvarden.se/behandling-och-varld/behandlingsprogram/>

Kriminalvården. (29 Augusti 2022c). "Vi behöver bättre verktyg kring NPF". <https://www.kriminalvarden.se/om-kriminalvarden/nyheter/2022/augusti/vi-behover-battare-verktyg-kring-npf/>

Lag om etikprövning av forskning som avser människor (SFS 2003:460).

Utbildningsdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460

Molineux, M. L., & Whiteford, G. (1999). Prisons: From occupational deprivation to occupational enrichment. *Journal of Occupational Science*, 6(3), 124-130.

<https://doi.org/10.1080/14427591.1999.9686457>

Muñoz, J. P., Moreton, E. M., & Sitterly, A. M. (2016a). The Scope of Practice of Occupational Therapy in U.S. Criminal Justice Settings. *Occupational Therapy International*, 23(3), 241–254. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1002/oti.1427>

Muñoz, J. P., Farnworth, L., & Dieleman, C. (2016b). Harnessing the Power of Occupation to Meet the Needs of People in Criminal Justice Settings. *Occupational Therapy International*, 23(3), 221–228. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1002/oti.1439>

Mårtensson, J., & Fridlund, B. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod* (2 uppl., s. 421-438). Studentlitteratur.

O'Brien, J. C., & Kielhofner, G. (2020). Interaktion mellan person och miljö. I R. R. Taylor (Red.), *Kielhofners Model of human occupation - teori och tillämpning* (2 uppl., s. 37-63). Studentlitteratur.

Ocasio-Hansson, S., Björklund Carlstedt, A., & Morville, A.-L. (2021). Occupational identity in occupational therapy: A concept analysis. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 29(3), 198-209. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/11038128.2021.1948608>

Pépin, G. (2020). Aktivitetsengagemang: Hur människor uppnår förändring. I R. R. Taylor (Red.), *Kielhofners Model Of Human Occupation teori och tillämpning* (2 uppl., s. 239-248). Studentlitteratur.

Priebe, G., & Landström, C. (2021). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar - grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod* (2 uppl., s. 25-43). Studentlitteratur.

Reitz, S. M., & Graham, K. (2019). Health promotion theories. I B. A. B. Schell, & G. Gillen (Red.), *Willard and Spackman's occupational therapy* (13 uppl., s. 675-692). Wolters Kluwer

*Rhoden, N., Senker, S., & Glorney, E. (2022). A qualitative exploration of the role of employment in desistance and subsequent identity change – ex-prisoners' lived experiences. *The journal of forensic practice*, 24(2), 168-183. <https://doi.org/10.1108/JFP-11-2021-0055>

*Richards, A., Hoskin, R. M., Maddox, P., & White, N. J. H. D. (2019). A Qualitative Study of Group Therapy Incorporating Rap Music with Incarcerated Individuals. *Journal of creativity in mental health*, 14(4), 478–491. <https://doi.org/10.1080/15401383.2019.1632235>

Santora, L., Espnes, G. A., & Lillefjell, M. (2014). Health promotion and prison settings. *International Journal of Prisoner Health*, 10(1), 27–37. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1108/IJPH-08-2013-0036>

Schmidt, S., Heffernan, R., & Ward, T. (2021). The Cultural Agency-Model of Criminal Behavior. *Aggression and violent behavior*, 58, 1-17.
<https://doi.org/10.1016/j.avb.2021.101554>

Sethi, C., & Barney, K. (2018). Serial crime as occupation: Parallels between occupational analysis and psychological profiling. *Journal of Occupational Science*, 25(2), 283-289.
<https://doi.org/10.1080/14427591.2017.1366930>

Shaw, L., Jacobs, K., & Hocking, C. (2012). Working for citizenship: The dangers of occupational deprivation. *Work*, 41(4), 391-395. <https://search-ebsohost-com.ludwig.lub.lu.se/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,uid&db=ccm&AN=104544472&site=ehost-live>

Sinko, R., DeAngelis, T., Alpajora, B., Beker, J., & Kramer, I. (2020). Experience of Stigma Post Incarceration: A Qualitative Study. *Open Journal of Occupational Therapy (OJOT)*, 8(3), 1–16. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.15453/2168-6408.1610>

*Soeker, M. S., Carriem, F., Hendricks, M., Joynt, T., & Naidoo, N. (2013). Breaking into the world of employment: The vocational experience of South African male ex-offenders. *Work*, 44(2), 201–211. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.3233/WOR-2012-1411>

*Solomontos-Kountouri, O., & Hatzitofi, P. (2016). Brief report: Past, present, emergent and future identities of young inmates. *Journal of Adolescence*, 47, 119–124. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/j.adolescence.2015.10.022>

Taylor, R. R., Pan, A-W., & Kielhofner, G. (2020). Görandet och blivandet: Aktivitetsförändring och utveckling. I R. R. Taylor (Red.), *Kielhofners Model Of Human Occupation teori och tillämpning* (2 uppl., s. 183-202). Studentlitteratur.

*Toyoki, S., & Brown, A. D. (2014). Stigma, identity and power: Managing stigmatized identities through discourse. *Human Relations*, 67(6), 715–737. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1177/0018726713503024>

Whiteford, G., Jones, K., Weekes, G., Ndlovu, N., Long, C., Perkes, D., & Brindle, S. (2020). Combatting occupational deprivation and advancing occupational justice in institutional settings: Using a practice-based enquiry approach for service transformation. *British Journal of Occupational Therapy*, 83(1), 52–61. <https://doi.org/10.1177/03080226198652>

Wilcock, A., & Hocking. (2015). *An occupational perspective of health* (3 uppl.). SLACK.

Wook Lee, S., & Kielhofner, G. (2020) Vanebildning: aktivitetsmönster i dagliga livet. I R. R. Taylor (Red.), *Kielhofners Model of human occupation - teori och tillämpning* (2 uppl., s. 87–106). Studentlitteratur.

Tabell 1*Sökscheman*

Sökschema Cinahl 30/9 - 22

Sökord	Antal träffar	Lästa abstrakt	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
#1 (MH "Correctional Facilities") OR (MH "Correctional Health Services") OR (MH "Criminal Justice") OR penitentiary OR criminal system	11 576				
#2 (MH "Public Offenders") OR (MH "Prisoners")	14 941				
#3 "Occupational therapy" OR identity OR "Occupational deprivation" OR "meaningful occupation" OR "Social identity" OR Occupation	133 909				
#1 OR #2 AND #3	649				
Begränsningar*	166	47	8	7	5

* Begränsningar: 2010–2022, all adult, English

Sökschema Pubmed 30/9 - 22

Sökord	Antal träffar	Lästa abstrakt	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
#1 "correctional facilities"[MeSH Terms]	24 082				

OR Criminal Justice Settings OR Incarceration					
#2 ("Criminals"[Mesh]) OR prisoners OR inmates OR public offenders	40 034				
#3 "Occupational therapy" OR identity OR Occupational deprivation OR meaningful occupation OR "Social Identification"[Mesh] OR Occupation	649 912				
#1 OR #2 AND #3	1507				
Begränsningar*	384	13	3	1	1

* Begränsningar: 2010–2022, adult 19+, English

Sökschema Medline 30/9 - 22

Sökord	Antal träffar	Lästa abstrakt	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
#1 MH "Correctional Facilities") OR (MH "Prisons") OR (MH "Criminal Law") OR "Correctional Health Service" OR Jail	19 431				
#2 Prisoners OR (MH "Criminal Behavior") OR (MH "Criminals") OR Inmates	29 499				
#3" Occupational therapy" OR identity OR Occupational deprivation OR meaningful occupation OR (MH	358 706				

“social identification”) OR Occupation					
#1 OR #2 AND #3	972				
Begränsningar	254	52	10	6	1

* Begränsningar: 2010–2022, all adult, English

Sökschema psycinfo 27/9 - 22

Sökord	Antal träffar	Lästa abstrakt	Lästa i fulltext	Granskade	Inkluderade i resultatet
#1 DE "Criminal Law" OR DE "Correctional Institutions" OR "Prisons OR Jail OR incarceration OR penitentiary	36,537				
#2 (DE "Criminal Offenders") OR prisoners OR inmates	37 628				
#3 DE "Social Identity" OR Occupational therapy OR Occupational deprivation OR “meaningful occupation” OR Occupation	94,389				
#1 OR #2 AND #3	926				
Begränsningar*	342	45	16	9	5

* Begränsningar: 2010–2022, all adult, English

Bilaga 2 (2)

Tabell 2

Artikelmatris

Författare, år, land, titel	Syfte	Design/deltagare	Resultat	Vetenskaplig kvalitetsnivå
Shaheed Soeker et al. (2011) Sydafrika Breaking into the world of employment: The vocational experience of South African male ex-offenders	Att undersöka deltagarnas erfarenheter och uppfattningar kring utvecklingen av deras arbetstagarroller efter medverkan i kompetensutvecklingsprogram	Metod: Kvalitativ intervjustudie Datainsamling: Djupgående intervjuer med alla deltagare Deltagare: fem intagna män, en lärare för ett fängelseprogram	Tre olika teman framkom: 1. Hur de intagna stötte på barriärer till att få ett arbete. 2. Hur de intagna lär sig nya färdigheter så de kan ta sig an aktiviteter i samhället. 3. Utvecklandet av strategier så de intagna kan få och behålla ett arbete efter avtjänad tid.	100 % Hög
Falardeau et al. (2015) Kanada The perspective of young prisoners on their occupation.	Att undersöka åtta unga intagnas perspektiv av deras aktiviteter före, under och efter sin fängelsestid	Metod: Kvalitativ intervjustudie Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer Deltagare: Åtta män, 19–25 år	Resultatet visar att ungdomarna i fängelset upplever att de ej får tillräcklig tillgång till aktiviteter, särskilt meningsfulla aktiviteter. Vilket kan leda till aktivitetsförlust. De kände sig uttråkade och att de fick kämpa för att få tillgång till aktiviteter.	100 % Hög
Richards et al. (2019) USA A Qualitative Study of Group Therapy Incorporating Rap Music with Incarcerated Individuals	Att förstå de levda erfarenheterna för intagna genom att införliva rapmusik i gruppterapi.	Metod: Kvalitativ intervjustudie Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer Deltagare: Fem män och fem kvinnor	Resultatet av studien visar hur rapp musik kan ha en terapeutisk potential för personer i fängelse, teman identifierades, 1. Bekräftelse och reflektion av identitet, 2. Anslutning till andra och uppbyggnad av relationer till andra, C: fly från nuet.	92,8 % Hög
Haesen et al. (2017) Switzerland Identity as an older prisoner: findings from a qualitative study in Switzerland	Att undersöka hur äldre fångar i Schweiz beskriver sitt åldrande och identitet i fängelse.	Metod: Mixad metod Datainsamling: Data hämtad från tidigare genomförda intervjuer samt kvantitativ data från deltagarnas medicinska register Deltagare: 35 äldre intagna mellan åldrarna 51–75. 30 Män och 5 kvinnor.	Tre teman kunde identifieras: 1. Personlig karraktisering av identitet. Hur olika relationer skapade deras identitet. 2. Yrkesidentitet. Hur intagna genom tidigare arbeten definierade sig själva, men även genom arbete i fängelset. 3. Social identitet. Hur de genom sina erfarenheter och färdigheter skapade kontakt med andra.	92,8 % Hög
Solomontos-Kountouri & Hatzitoff et al. (2015)	Att undersöka hur tid och kontext påverkar unga intagnas identitet samt vilken	Metod: Kvalitativ intervjustudie med en tematisk analys.	Fyra teman identifierades: 1. Tidigare identitet: Hur olika riskfaktorer påverkade deras tidigare identitet.	92,8 % Hög

<p>Cypern</p> <p>Brief report: Past, present, emergent, and future identities of young inmates</p>	<p>roll utbildning har för deras identitet</p>	<p>Datainsamling: Strukturerade intervjuer med hjälp av SQYOI (Schedule Questionnaire for Young People in Offender Institutions)</p> <p>Deltagare: 26 unga intagna var av 24 män, 16–25 år.</p>	<p>2. Pågående identitet: Hur fängelset påverkade deras identitet, både positivt och negativt.</p> <p>3. Framväxande identitet: Hur de såg sig själv i framtiden samt deras framtidsplaner.</p> <p>4. Framtidsidentitet: Ungdomarna pratade om personlig utveckling men även rädslor inför en stigmatiserande identitet.</p>	
<p>Toyoki & Brown (2013)</p> <p>Finland</p> <p>Stigma, identity, and power: Managing stigmatized identities through discourse</p>	<p>Att analysera hur intagna aktivt hanterade sin stigmatiserade identitet som intagen i fängelse</p>	<p>Metod: Kvalitativ intervjustudie</p> <p>Datainsamling: Intervjuer</p> <p>Deltagare: 44 män</p>	<p>Författarna presenterar sitt resultat genom fyra avsnitt.</p> <p>1. De fastställer att flesta fångar betraktar sin fånge-identitet som stigmatiserande.</p> <p>2. Författarna undersöker hur intagna tar sig an sin fånge-identitet.</p> <p>3. De tar reda på hur intagna tar kontakt med viktiga personer så som potentiella arbetsgivare, vänner och familjemedlemmar.</p> <p>4. Författarna diskuterar hur de intagna framställde sig själva som goda människor.</p>	<p>92,8 % Hög</p>
<p>Bahr et al. (2010)</p> <p>USA</p> <p>Successful reentry: what differentiates successful and unsuccessful parolees?</p>	<p>Att utforska villkorligt frigivnas tillbakagång till samhället utifrån deras perspektiv.</p>	<p>Metod: Kvalitativ och kvantitativ (mixad metod) med longitudinell design.</p> <p>Datainsamling: 51 intervjuer och 51 enkäter</p> <p>Deltagare: 51 villkorligt frigivna, 43 män och 8 kvinnor</p>	<p>De som lyckades med sin frigivning hade i större utsträckning tagit del av ett program för missbruk, utförde rofyllda aktiviteter med sina vänner, arbetade minst 40 h i veckan.</p>	<p>92,8 % Hög</p>
<p>Rhoden et al. (2022)</p> <p>England</p> <p>A qualitative exploration of the role of employment in desistance and subsequent identity change-ex-prisoners lived experience.</p>	<p>Att undersöka den levda erfarenheten hos dömda män samt undersöka vilken roll ett arbete spelar för att hålla sig bort från kriminalitet och forma en ny identitet.</p>	<p>Metod: Kvalitativ intervjustudie</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Deltagare: Åtta män över 18</p>	<p>Fem teman identifierades.</p> <p>1. Perspektiv på sin identitetsomvandling. 2. Ekonomiska aspekter. 3. Autonomi. 4. Tydlig målorientering. 5. Socialt inflytande.</p>	<p>92,8 % Hög</p>
<p>Wing Hong Chui (2016)</p> <p>Hong Kong</p>	<p>Att undersöka hur fångar ser på sin pappidentitet samt hur de löser eventuella negativa</p>	<p>Metod: Kvalitativ intervjustudie</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerad intervjuer</p>	<p>Två punkter analyserades fram som mest framträdande</p> <p>1. Svårigheter att engagera sig i papparollen</p>	<p>92,8 % Hög</p>

Voices of the incarcerated father: Struggling to live up to fatherhood	känslor kring deras papparoll.	Deltagare: 17 män, 33–65 år	2. Svårigheter att ta till och verifiera papparollen.	
Hallett & McCoy (2015) USA Religious motivated desistance: An exploratory study	Syftet är att med hjälp av tre teorier förklara aspekter som är viktiga vid distanstagande från kriminalitet. Målgruppen är kristna män.	Metod: kvalitativ intervjustudie Datainsamling: Intervju livshistoria Deltagare: 25 män	Genom att analysera intervjuerna med hjälp av tre teorier, 1. ”kognitiv förändring” 2. ”identitetsteori” 3. ”att göra gott” Perspektiv lyfts fram i artikeln som stödjer dessa teorier. Exempelvis hur de genom församlingen kunde ta del av en gemenskap och ändra sitt tidigare tankesätt, hur de hittade sig själv genom sin tro samt hur de genom vardagliga rutiner gjorde saker som de mådde bra av.	78% Medel
Bachman et al. (2016) USA Desistance for a Long-term Drug-involved sample of adult offenders: the importance of identity transformation	Ta reda på vilken roll identitetsförändring har spelat för deltagarna i studien	Metod: Mixad metod Datainsamling: Data hämtad från en tidigare longitudinell studie där både kvalitativa data i form av intervjuer samt kvantitativa data från Delaware Statistical Analysis Center för att kartlägga återfall i brott. Deltagare från originalstudien har sedan kontaktats och blivit intervjuade igen Deltagare: 304 personer, 61% män	Majoriteten av deltagarna i studien hade genomgått en förändring, från en kriminell identitet till en icke kriminell identitet.	78% Medel
Enosh et al. (2013) Israel From the “Greenhouse” to reality: challenges faced by graduates of in-prison batterers intervention program	Att förklara erfarenheten för män som har genomgått ett behandlingsprogram för våld i nära relationer.	Metod: Kvalitativ intervjustudie Datainsamling: Djupa semistrukturerade intervjuer Deltagare: 12 män	Vissa av männen upplevde att de hade förändrats och hittat en annan mening i livet, andra brottades med att hantera sin nya identitet då den gamla identiteten fortfarande var närvarande.	71 % Medel